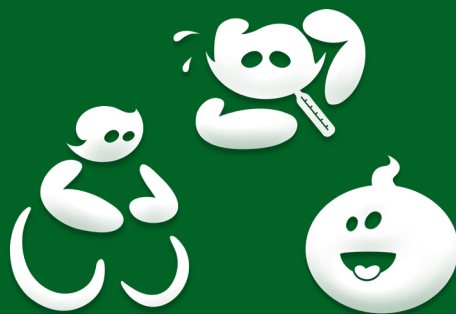

Social- försäkringen i siffror 2013

Försäkringskassan

Försäkringskassan 2013
ISSN: 1650-2248
ISBN: 978-91-7500-375-7
Grafisk produktion: Kristina Malm
Tryckeri: DanagårdLiTHO

Försäkringskassan
Huvudkontoret
103 51 Stockholm
Telefon 08-786 90 00
E-post: huvudkontoret@forsakringskassan.se
Läs mer om socialförsäkringen på Försäkringskassans
webbplats www.forsakringskassan.se

Socialförsäkringen i siffror 2013 kan beställas via
Försäkringskassans hemsida www.forsakringskassan.se.
Priset är 120 kronor exklusive moms och porto.

Förord

Försäkringskassan ger årligen ut *Socialförsäkringen i siffror* som syftar till att med statistik och kommentarer redovisa ett antal försäkringar och bidrag som administreras av Försäkringskassan.

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd utan också för samhällsekonomin. De totala utgift-erna för de försäkringar och bidrag som administrerades av Försäkringskassan utgjorde år 2012 cirka 203 miljarder kronor, eller motsvarande knappt 6 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP).

En nyhet i 2013 års upplaga är att det tillkommit ett temakapitel som studerar socialförsäkringen ur ett lite annorlunda perspektiv än övriga kapitel. I stället för ett stuprörsperspektiv där alla förmåner står var för sig, utgår temakapitlet från en grupp individer och hur denna grupp nyttjar socialförsäkringen. Med detta perspektiv försöker vi lyfta fram människors kontakt med socialförsäkringen och inte enbart fokusera på utbetalningen av enskilda förmåner. I år är det gruppen barn med funktionsnedsättning som undersökts närmare.

Många medarbetare på Försäkringskassan har deltagit i arbetet med *Socialförsäkringen i siffror 2013*. Mats Åhlgren har författat kapitlet om socialförsäkringens finansiella omfattning, Ulrik Lidwall kapitlet om registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet vid sjukdom och annan utbetalning samt Andrea Kolk kapitlet om ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning och temakapitel – barn med funktionsnedsättning. Andrea Kolk har även varit redaktör för hela publikationen.

Stockholm i maj 2013

Dan Eliasson
Generaldirektör

Socialförsäkringens finansiella omfattning	8
Socialförsäkringens utgifter	8
Socialförsäkringens finansiering	13
Registrerade försäkrade	15
Ekonomisk trygghet för familjer och barn	18
Föräldrapenning	18
Jämställdhetsbonus	23
Tillfällig föräldrapenning för vård av barn	24
Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit	27
Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar	28
Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption	30
Graviditetspenning	32
Barnbidrag	34
Underhållsstöd	36
Bostadsbidrag	38
Ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning	40
Vårdbidrag	40
Handikappersättning	44
Assistansersättning	46
Bilstöd	48
Temakapitel - Barn med funktionsnedsättning	50
Ekonomisk trygghet vid sjukdom	58
Sjukpenning	58
Arbetslivsinriktad rehabilitering	62
Sjukersättning och aktivitetsersättning	64
Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning	69
Närståendepenning	71
Arbets-skadeersättning	72
Tandvård	74
Annan utbetalning	78
Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	78
Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning	80
Publicerat av Försäkringskassan	82

Inledning

Den svenska socialförsäkringen syftar till att ge ekonomisk trygghet under livets olika skeden och omfattar alla som bor eller arbetar i Sverige. I de delar av socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar ingår främst försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka och till personer med funktionsnedsättning. Från och med januari 2010 administrerar Pensionsmyndigheten försäkringar och bidrag som betalas ut till pensionärer. Dessa ersättningar inkluderas inte i denna publikation.

Socialförsäkringens utgifter var år 2012 totalt 203 miljarder kronor, eller motsvarande knappt 6 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP). Lite mer än hälften av utgifterna gick till sjuka och personer med funktionsnedsättning, närmare en tredjedel till barn och familjer samt resterande del till andra ersättningar inom främst arbetsmarknadsområdet samt till administration.

Socialförsäkringen i siffror 2013 ger en övergripande beskrivning av de försäkringar och bidrag som administreras av Försäkringskassan. Socialförsäkringen beskrivs i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning, ekonomisk trygghet vid sjukdom samt annan utbetalning. Några av de mått som beskrivs för ett antal försäkringar och bidrag är antal mottagare, utbetalt belopp och genomsnittlig ersättning. För att sätta statistiken i sitt sammanhang finns för varje försäkring och bidrag en regelruta som på ett överskådligt och lättbegripligt sätt beskriver det gällande regelverket. I Socialförsäkringen i siffror 2013 finns även ett temakapitel som behandlar barn med funktionsnedsättning och de av Försäkringskassan administrerade stöd som är riktade till dessa barn och deras familjer.

Försäkrade har olika behov av socialförsäkringen och nyttjar den på olika sätt. Därför redovisas statistiken fördelat på kön och ålder, samt i vissa fall på födelseregion och län.

På Försäkringskassans webbplats, www.forsakringskassan.se, finns en PDF-version av Socialförsäkringen i siffror 2013 samt ett diagramunderlag som länkar till den underliggande statistiken. Ytterligare statistikuppgifter finns även på Försäkringskassans webbplats för officiell och annan statistik, <http://forsakringskassan.se/statistik>. Frågor om statistiken kan också ställas per e-post till statistikenheten@forsakringskassan.se.

Läsanvisningar

För varje försäkring och bidrag som är inkluderad i Socialförsäkringen i siffror 2013 finns en regelruta som beskriver regelverket. Regelrutan finns till för att hjälpa läsaren att sätta statistiken i sitt sammanhang och beskriver regelverket för samma år som statistiken avser, det vill säga för år 2012. I de fall där regelverket har ändrats under året redovisas de regler som gällde senast under det aktuella året. Ytterligare information om regelverket finns på Försäkringskassans webbplats, www.forsakringskassan.se.

Retroaktiva beslut, omprövningar, indrag med mera kan göra att statistik som tas ut vid olika tillfällen från Försäkringskassans datalager STORE skiljer sig något åt. Därmed kan uppgifter om till exempel antal mottagare som redovisas skilja sig något från vad som har redovisats i andra sammanhang.

I begreppet ”dagar” innefattas genomgående enbart så kallade nettodagar, det vill säga att till exempel två dagar med 50 procent ersättning räknas som en nettodag.

För beräkning av storleken på inkomstrelaterade dagersättningar vid till exempel sjukpenning, graviditetspenning och föräldrapenning multipliceras ersättningsnivån (80 eller 75 procent) med en så kallad omräkningsfaktor som år 2012 är 0,97. Nivån på omräkningsfaktorn fastställs av riksdagen. Ersättningen vid inkomstrelaterade dagersättningar är därför knappt 80 eller 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Dagersättningarnas storlek beräknas olika beroende på om det är en tim-/dagberäknad ersättning (t.ex. tillfällig föräldrapenning) eller en kalenderdagsberäknad ersättning (t.ex. föräldrapenning). Detta innebär att trots att den maximala ersättningen baseras på 7,5 respektive 10 prisbasbelopp för tillfällig föräldrapenning och föräldrapenning så kan ändå det genomsnittliga dagbeloppet för tillfällig föräldrapenning överstiga det för föräldrapenning.

För försäkringar och bidrag som betalas ut under en längre period kan uppgifter förändras under ärendets gång. Detta gäller till exempel assistansersättning och pågående fall med sjukpenning, där typ av annordnare respektive diagnos kan förändras över tid.

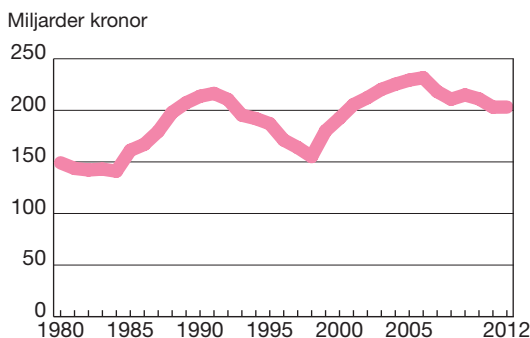
Uppgifterna är då hämtade vid det första beviljandet och eventuella förändringar fångas inte i statistiken.

Diagrammet "Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning per födelseregion i december 2012" har åldersstandardiserats. Detta eftersom åldersstrukturen varierar för olika födelseregioner, vilket är viktigt att ta hänsyn till då förekomsten av sjukdom varierar med ålder. En åldersstandardisering innebär att åldersstrukturen har justerats att bli lika för olika födelseregioner.

Socialförsäkringens finansiella omfattning

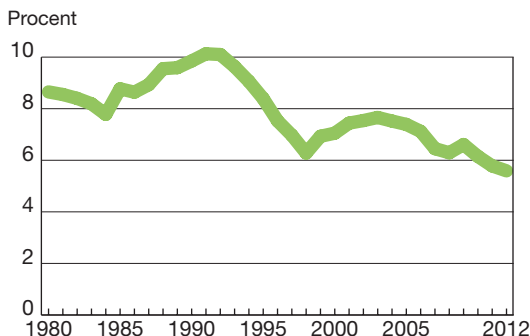
Socialförsäkringens utgifter

Socialförsäkringens utgifter definieras här som utgifter för försäkringar och bidrag som under år 2012 administrerades av Försäkringskassan, det vill säga främst försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka och till personer med funktionsnedsättning.

Socialförsäkringens utgifter i 2012 års priser. År 2012 var socialförsäkringens utgifter för de förmåner som administreras av Försäkringskassan (exklusive administration) 203 miljarder kronor. Sedan år 1980 har utgifterna ökat med 136 procent (uttryckt i 2012 års priser). Mellan år 1992 och 1998 minskade utgifterna,

främst på grund av utgiftsdämpande regeländringar såsom sänkta ersättningsnivåer samt införande av sjuklöneperiod och karensdag i sjukförsäkringen. Utgiftsökningen från år 1999 beror bland annat på de snabbt stigande utgifterna inom sjukförsäkringen. År 1999 infördes även en statlig ålderspensionsavgift, där staten betalar in pensionsrätt för personer med till exempel sjukpenning och föräldrapenning. Utgiftsminskningen från 2006 beror främst på minskade kostnader för sjukpenning och sjukersättning. Under 2011 och 2012 ökade dock utgifterna för sjukpenning återigen något medan kostnaderna för sjukersättning fortsatte minska. Socialförsäkringens utgifter år 2012 inklusive administrationskostnader var drygt 211 miljarder kronor.

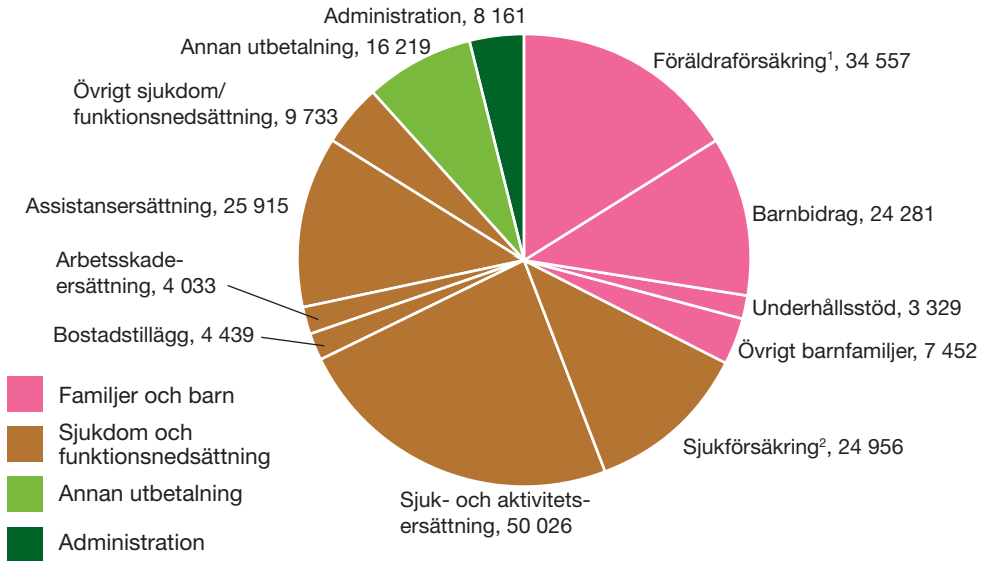

Socialförsäkringens utgifter (exklusive administration) i förhållande till bruttonationalprodukten (BNP). Utbetalningarna från socialförsäkringen är en betydande del av samhällsekonomin. År 2012 motsvarade dessa utbetalningar 5,6 procent av BNP, vilket är den lägsta nivån under de senaste 30 åren. Socialförsäkringens utgifter inklusive administrationskostnader motsvarade 5,8 procent av BNP år 2012.

Utgifter per utgiftsområde/förmån, miljoner kronor	2010	2011	2012
<i>Ekonomisk trygghet för familjer och barn</i>			
Föräldrapenning	26 488	27 448	28 264
Tillfällig föräldrapenning	4 852	5 392	5 545
Graviditetspenning	525	503	546
Jämställdhetsbonus	–	–	202
Barnbidrag	23 731	24 140	24 281
Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar	3 493	3 342	4 432
Vårdbidrag	2 766	2 849	3 000
Underhållsstöd	3 550	3 415	3 329
Adoptionskostnadsbidrag	28	22	19
Totalt	65 433	67 112	69 618
<i>Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning</i>			
Sjukpenning	18 449	21 195	23 416
Rehabiliteringsersättningar	1 990	2 575	1 330
Närståendepenning	115	144	151
Högekostnadskydd för arbetsgivare	0	37	59
Tandvård	4 897	4 957	4 941
Sjukvård i internationella förhållanden	579	650	698
Sjuk-/aktivitetsersättning	60 597	53 627	50 026
Bostadstillägg	4 698	4 604	4 439
Handikappersättning	1 226	1 244	1 277
Arbetskkadeersättning	4 587	4 240	4 033
Bilstöd	259	261	343
Assistansersättning	23 188	24 286	25 915
Bidrag till landsting	1 000	714	747
Bidrag för sjukskrivningsprocessen	–	–	1 722
Övrig ersättning	6	6	5
Totalt	121 592	118 538	119 102
<i>Annan utbetalning</i>			
Aktivitetsstöd	16 157	15 364	15 340
Etableringsersättning	0	263	855
Familjebidrag VPL	31	19	18
Övrigt	21	10	6
Totalt	16 209	15 656	16 219
<i>Administration</i>	7 406	7 577	8 161
Totalt	210 640	208 882	213 101

Socialförsäkringens utgifter 2010–2012 i miljoner kronor (löpande priser). För ett utgiftsområde, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, har utgifterna minskat successivt mellan 2009 och 2012. Detta beror främst på minskade utgifter för sjukersättning. Utgifterna för Ekonomisk

trygghet för familjer och barn har däremot ökat, vilket bland annat förklaras av att antal födda barn ökat. Inom kategorin Annan utbetalning dominerar utgifterna för aktivitetsstöd, den ersättning som betalas till personer som medverkar i arbetsmarknadsprogram.

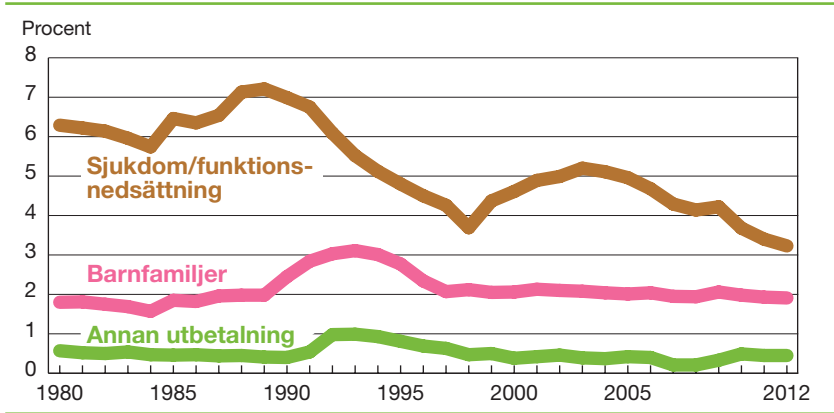
¹ Inkluderar föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning.

² Inkluderar sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning och högkostnadsskydd för arbetsgivare.

Utgifternas fördelning 2012

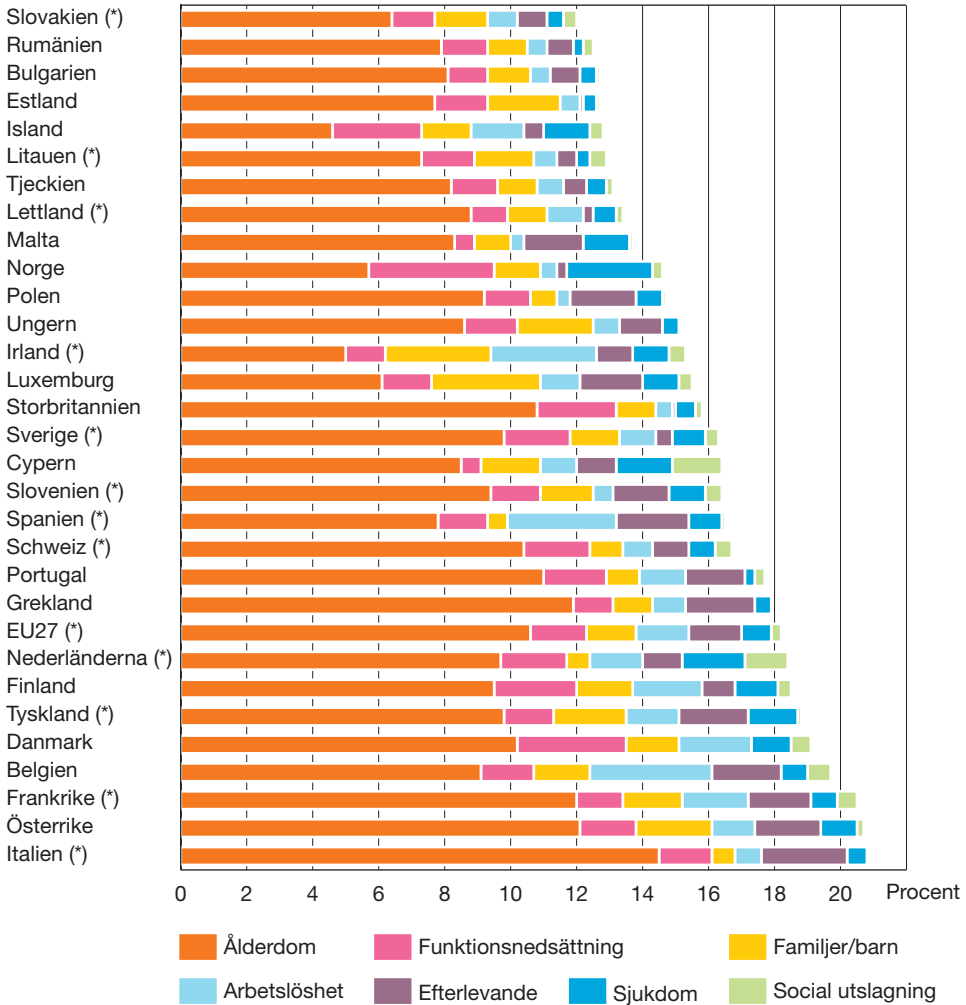
(miljoner kronor). Lite mer än hälften av socialförsäkringens utgifter (56 procent eller 119 miljarder kronor) gick till sjuka och personer med funktionsnedsättning. Till barnfamiljer gick

33 procent av utgifterna (70 miljarder kronor). Därutöver finns vissa andra ersättningar, främst inom arbetsmarknadsområdet (drygt 16 miljarder kronor). Resterande del var utgifter för administration (drygt 8 miljarder kronor).

Utgiftsområden i förhållande till BNP. Utgifterna för sjukdom och funktionsnedsättning ökade under senare delen av 1980-talet, men sjönk därefter från drygt 7 procent av BNP år 1989 till knappt 4 procent av BNP år 1998. Nedgången berodde bland annat på minskad sjukfrånvaro, införande av sjuklöneperioden, sänkning av ersättningsnivåer samt att landstingen fick ta över kostnadsansvaret för

läkemedel. Mellan 1998 och 2003 steg utgifterna i förhållande till BNP på grund av den ökade sjukfrånvaron. Därefter har utgifterna återigen minskat. Ersättningar till barn och familjer ökade i förhållande till BNP i början av 1990-talet på grund av stora barnkullar. Under andra hälften av 1990-talet sjönk återigen utgifterna i förhållande till BNP och har därefter legat stabilt omkring 2 procent.

(*) Preliminära värden
Källa: Eurostat

Offentliga transfereringar i förhållande till BNP år 2010 i Sverige och andra europeiska länder.

Offentliga transfereringar innefattar förutom socialförsäkringen även arbetslöshetsersättning och ekonomiskt bistånd. Sveriges andel offentliga transfereringar till hushåll i förhållande till BNP är något lägre än EU-genomsnittet.

Det finns stora skillnader hur olika länder använder sig av offentliga transfereringar och direkta tjänster för att möta behoven inom socialförsäkringssystemet. Exempel på direkta tjänster är skatte-reduktioner och subventionerade daghemsplatser och de ingår inte i denna sammanställning.

Socialförsäkringens finansiering

Socialförsäkringen finansieras av avgifter, statliga medel samt av övriga inkomster, till exempel ersättningar från kommuner.

Miljoner kronor	Inkomster			Summa	Utgifter			Över-/ underskott
	Avgifter	Statliga medel enl. lag	Övrigt		Utbetalningar	Administration	Summa	
Föräldraförsäkring ¹	34 250	–	–	34 250	34 011	1 321	35 332	–1 082
Barnbidrag	–	24 615	–	24 615	24 281	334	24 615	–
Bostadsbidrag till barnfamiljer m.fl.	–	4 667	–	4 667	4 432	235	4 667	–
Vårdbidrag för funktionshindrade barn	–	3 241	–	3 241	3 000	241	3 241	–
Underhållsstöd	–	2 412	1 266	3 678	3 329	348	3 678	–
Sjukförsäkring ²	67 365	14 043	–	81 408	75 528	3 994	79 522	1 886 ³
Bidrag till landsting	–	747	–	747	747	–	747	–
Bidrag för sjukskrivningsprocessen	–	1 722	–	1 722	1 722	–	1 722	–
Tandvård	–	5 096	–	5 096	4 941	155	5 096	–
Sjukvård i internationella förhållanden	–	743	–	743	698	45	743	–
Handikappersättning	–	1 387	–	1 387	1 277	109	1 387	–
Aktivitetsstöd	15 340	606	–	15 946	15 340	606	15 946	–
Etableringsersättning	–	863	–	863	855	9	863	–
Arbetskskadeersättningar m.m.	4 596	43	37	4 676	4 033	251	4 284	392
Bilstöd	–	373	–	373	343	30	373	–
Assistansersättning	–	21 787	4 472	26 259	25 915	344	26 259	–
Bostadstillägg	–	4 571	–	4 571	4 439	132	4 571	–
Övriga ersättningar	1	51	4	55	49	6	55	–
Summa	121 551	86 968	5 778	214 297	204 940	8 161	213 101	..

¹ Omfattar föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning, dock inte graviditetspenning vilken finansieras med sjukförsäkringsavgiften.

² Omfattar sjukpenning, rehabiliteringspenning och andra rehabiliteringsersättningar, sjuk- och aktivitetsersättning, graviditetspenning, närståendepenning samt högkostnadsskydd för arbetsgivare.

³ Skillnaden mellan influten sjukförsäkringsavgift och de utgifter som denna enligt lag ska finansiera.

Socialförsäkringens inkomster och utgifter 2012 i miljoner kronor. År 2012 var inkomster av socialavgifter 122 miljarder kronor. Därtill var den del som finansieras av statliga medel (skatter) 87 miljarder kronor (eller 40 procent av utgifterna). Ersättningar från kommuner, underhållsskyldiga eller liknade motsvarade knappt 3 procent av utgifterna. Beloppen som

redovisas under rubriken utbetalningar i tabellen innefattar även statliga ålderspensionsavgifter. Av de försäkringsgrenar som finansieras med avgifter gav arbetskskade-försäkringen och sjukförsäkringen under 2012 ett överskott på drygt 2 miljarder kronor. Samtidigt gav föräldraförsäkringen ett underskott på drygt 1 miljard kronor.

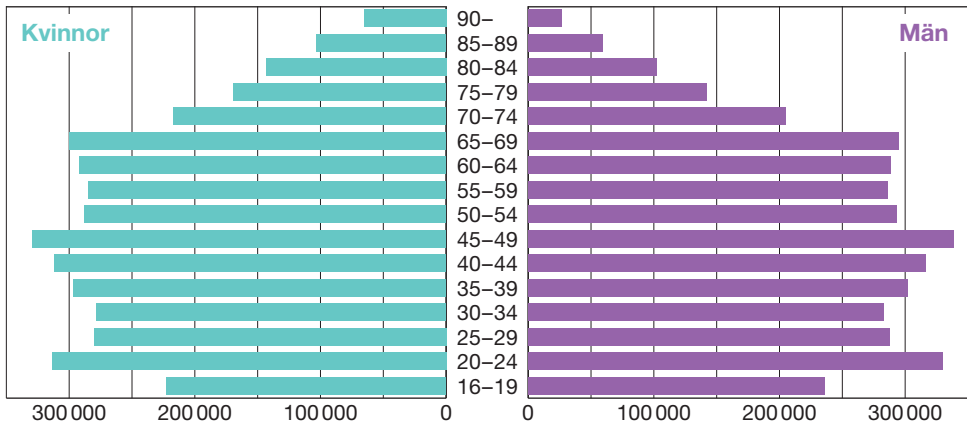
Avgiftssatser i procent	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ålderspensionsavgift ¹	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift ¹	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	1,17	1,17
Sjukförsäkringsavgift								
– Arbetsgivaravgift	10,15	8,64	8,78	7,71	6,71	5,95	5,02	5,02
– Egenföretagare	11,12	9,61	9,61	7,93	6,93	6,04	5,11	5,11
Föräldraförsäkringsavgift ¹	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,60
Arbetssskadeavgift ¹	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,30
Arbetsmarknadsavgift								
– Arbetsgivaravgift	4,45	4,45	4,45	2,43	2,43	4,65	2,91	2,91
– Egenföretagare	1,91	1,91	1,91	0,50	0,50	2,11	0,37	0,37
Allmän löneavgift ¹	3,07	4,40	4,40	7,49	7,49	6,03	9,23	9,21
Arbetsgivaravgift totalt	32,46	32,28	32,42	32,42	31,42	31,42	31,42	31,42
Egenavgifter totalt	30,89	30,71	30,71	30,71	29,71	28,97	28,97	28,97

¹ Arbetsgivar- och egenavgifter har samma avgiftssats.

Lagstadgade avgifter till socialförsäkringen i procent av respektive avgiftsunderlag. Avgiftsunderlaget för de sociala avgifterna består av lönesumman för anställda och egenföretagare. Avgifterna betalas in av arbetsgivare respektive egenföretagare. Vissa förändringar i avgifterna har kompenserats med motsvarande förändringar i den så kallade allmänna löneavgiften (en avgift som inte är kopplad till någon särskild socialförsäkringsförmån). De totala arbetsgivar-

avgifterna har därför legat stabilt på lite över 32 procent fram till år 2009. Då sänktes sjukförsäkringsavgiften med en procentenhet medan övriga avgifter var oförändrade. Den totala avgiften sänktes därmed med en procentenhet. Under 2012 sänktes arbetssskadeavgiften samtidigt som föräldraförsäkringsavgiften höjdes. Den allmänna löneavgiften sänktes marginellt så att summan av arbetsmarknadsavgifterna respektive egenavgifterna blev oförändrade.

Registrerade försäkrade

Registrerade försäkrade i december 2012 fördelat på åldersgrupper.

Födelseregion	Antal registrerade försäkrade 16 år och äldre		
	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	3 253 196	3 218 832	6 472 028
Norden utom Sverige	134 182	95 952	230 134
EU 27 ¹ utom Norden	115 323	106 223	221 546
Övriga Europa	93 079	82 977	176 056
Afrika söder om Sahara	42 048	42 325	84 373
Asien utan Mellanöstern	84 435	51 239	135 674
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	129 065	150 609	279 674
Nordamerika	12 641	13 249	25 890
Sydamerika	30 599	28 060	58 659
Oceanien	1 202	2 127	3 329
Samtliga²	3 895 770	3 791 593	7 687 363

¹ I EU 27 inkluderas europeiska unionens samtliga 27 medlemsstater.

² Registrerade försäkrade där uppgift saknas om födelseregion inkluderas inte i tabellen.

Registrerade försäkrade i december 2012 fördelat på födelseregion.

Av de 7,7 miljoner registrerade försäkrade hos Försäkringskassan

år 2012 är 84 procent inrikesfödda, medan 16 procent är födda i ett annat land än Sverige.

Regler 2012

I Sverige är en person försäkrad i det svenska socialförsäkrings-systemet om hen bor eller arbetar här. Detta innebär att personen har rätt till olika typer av försäkringar och bidrag.

Bosättningsbaserade försäkringar och bidrag omfattar i regel alla som bor i Sverige under en längre tid än ett år. Den bosättningsbaserade försäkringen upphör vanligtvis för personer som inte längre anses vara bosatta i Sverige.

Arbetsbaserade försäkringar och bidrag omfattar i regel alla som till exempel är anställda eller är egna företagare i Sverige. Avsikten med arbetsbaserade försäkringar och bidrag är att de ska täcka någon form av inkomstbortfall.

Alla försäkrade svenska och utländska medborgare som har fyllt 16 år och som är bosatta i Sverige är registrerade hos Försäkringskassan.

Födelse-region	Antal registrerade försäkrade 19–64 år			Skattad andel med rätt till en sjukpenninggrundande inkomst, procent		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	2 231 888	2 330 016	4 561 904	89	89	89
Norden						
utom Sverige	77 555	60 182	137 737	81	81	81
EU 27						
utom Norden	79 347	72 891	152 238	77	83	80
Övriga Europa	76 712	68 655	145 367	74	81	77
Afrika söder om Sahara	35 347	35 212	70 559	56	66	61
Asien utan Mellanöstern	72 330	40 139	112 469	71	78	74
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	110 644	130 425	241 069	59	74	67
Nordamerika	9 924	10 739	20 663	74	79	77
Sydamerika	26 475	24 485	50 960	79	84	81
Oceanien	1 037	1 928	2 965	73	82	79
Samtliga	2 721 259	2 774 672	5 495 931	86	88	87

Försäkrade med rätt till en sjukpenninggrundande inkomst skattas här med de som har en pensionsgrundande inkomst (PGI) på minst 24 procent av prisbasbeloppet (exklusive de som har inkomstrelaterad sjuk- eller aktivitetsersättning samt de som saknar sjukpenninggrundande inkomst och får föräldrapenning på garantinivå).

Skattad andel försäkrade i ålderrarna 19–64 år med rätt till en sjukpenninggrundande inkomst i början av år 2012. Andelen med rätt till en sjukpenninggrundande inkomst är högst bland inrikesfödda och lägre bland utrikesfödda. Av inrikesfödda har 89 procent möjlighet att få inkomstrelaterade dagessättningar som till exempel sjukpenning, graviditetspenning och tillfällig föräldrapenning. Bland registrerade försäkrade kvinnor och män födda i Afrika söder om Sahara har 56 respektive 66 procent rätt till en sjukpenninggrundande inkomst. Den främsta

förklaringen till att andelen är lägre för personer födda i vissa regioner är en sämre arbetsmarknadsanknytning jämfört med personer födda i Sverige.

Exakt uppgift om andelen försäkrade med rätt till en sjukpenninggrundande inkomst saknas. Detta eftersom bedömningen huruvida en person har rätt till en sjukpenninggrundande inkomst görs när hen ansöker om inkomstrelaterade dagessättningar. Uppgifterna bygger därför på en skattning utifrån uppgift om pensionsgrundande inkomst.

Försäkrade som har rätt till en sjukpenninggrundande inkomst är de som genom förvärvsarbete beräknas tjäna minst 24 procent av prisbasbeloppet per år. Under år 2012 motsvarar det en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) på knappt 10 600 kronor. Att ha

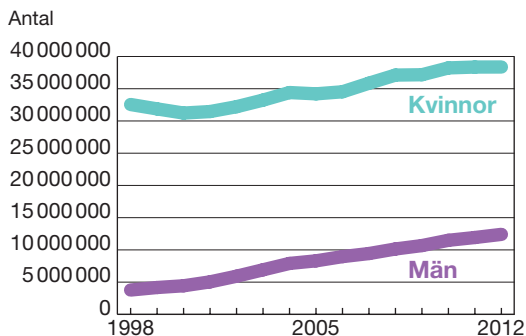
rätt till en sjukpenninggrundande inkomst är en grundförutsättning för att vara berättigad till inkomstrelaterade dagessättningar som till exempel sjukpenning, graviditetspenning och tillfällig föräldrapenning.

**Regler
2012**

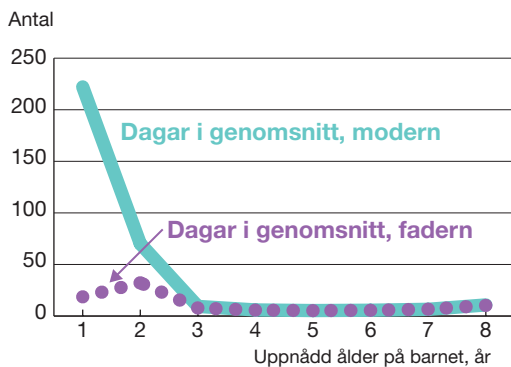
Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Föräldrapenning

Föräldrapenningen ska underlätta för föräldrar att kombinera föräldraskap med arbete eller studier.

Dagar med föräldrapenning. De uttagna dagarna med föräldrapenning sjönk i slutet av 1990-talet i samband med att barnafödandet minskade. I början av 2000-talet ökade åter barnafödandet och likaså de uttagna dagarna med föräldrapenning. Under tidsperioden har det skett ett flertal förändringar i regelverket gällande bland annat antal ersatta dagar och ersättningsnivåns storlek. År 2012 betalades det ut knappt 51 miljoner dagar med föräldrapenning, varav 76 procent till kvinnor. Männens uttag av dagar har ökat under tidsperioden. Från att ha tagit ut drygt 10 procent av de utbetalade dagarna år 1998 tog männen ut drygt 24 procent av dagarna under år 2012.

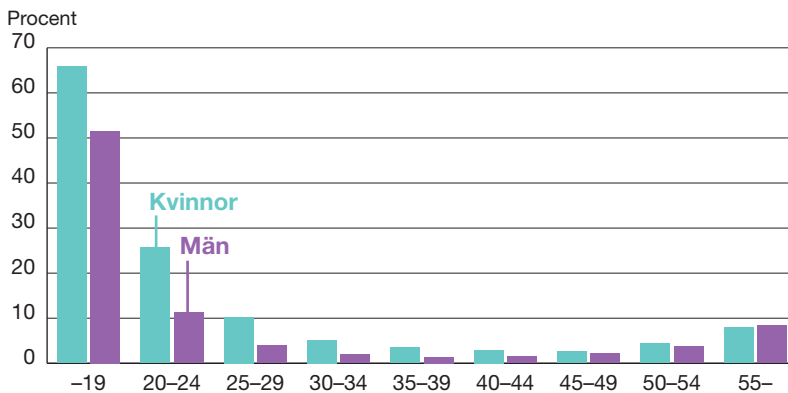
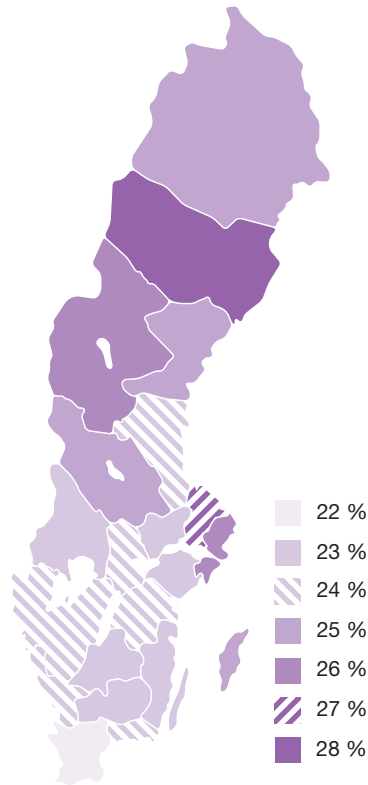

Genomsnittligt antal uttagna dagar med föräldrapenning vid olika åldrar för barn födda år 2004. För de barn som föddes år 2004 togs de allra flesta föräldrapenningdagarna ut under barnets första levnadsår och då främst av kvinnor. Från det att barnet är 3 år gammalt finns inga skillnader i antalet uttagna dagar för kvinnor och män.

Mäns andel av föräldrapenningdagarna efter län år 2012.

Av alla dagar med föräldrapenning som betalades ut under år 2012 tog männen ut drygt 24 procent. Andelen var högst i Västerbottens län (knappt 28 procent) och lägst i Skåne län (drygt 22 procent). Inom många av länen var spridningen mellan olika kommuner stor. Till exempel var andelen högre i kommuner där det finns större universitetsstäder (exempelvis Umeå, Uppsala och Lund) än i glesbygdskommuner.

Männens andel av föräldrapenningdagarna är även beroende av hur många föräldrapenningdagar kvinnorna tar ut. Detta innebär att trots att det kan finnas skillnader i andel mellan två län så kan männens genomsnittliga uttag per barn vara detsamma, skillnaden i andel beror då snarare på att kvinnornas uttag varierar mellan länen.

Andel mottagare av föräldrapenning enbart på grundnivå år 2012. I åldersgruppen 19 år eller yngre var det 66 procent av kvinnorna och 52 procent av männen som på grund av att de inte uppfyllde kraven för att få inkomstrelaterad föräldrapenning enbart tog ut föräldrapenning på grund-

nivå år 2012. Antalet mottagare av föräldrapenning i den yngsta åldersgruppen är dock få.

Andelen som enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå sjunker med stigande ålder på föräldrarna fram till 50 års ålder, då andelen åter börjar öka.

Ålder	Antal barn		Andel barn för vilka föräldrapenning har tagits ut, procent av totala antalet barn	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0	48 988	51 854	89	89
1	53 319	55 864	96	96
2	42 310	44 848	74	74
3	31 360	33 514	56	57
4	28 342	30 371	52	52
5	28 091	29 962	52	52
6	30 048	31 662	55	55
7	29 974	31 168	57	57
8	27 529	29 043	53	53
Samtliga	319 961	338 286	65	65

Barn för vilka föräldrar har tagit ut föräldrapenning år 2012. Totalt 89 procent av barnen som föddes under år 2012 (0 år i tabellen) har föräldrar som tagit ut föräldrapenning under året. Från det att

barnen är 2 år blir det mindre vanligt att föräldrarna tar ut föräldrapenning. Totalt utbetalades föräldrapenning för drygt 65 procent av alla barn i åldrarna 0–8 år under år 2012.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–19	1 454	62	170	82	184	190
20–24	23 584	4 553	155	45	290	466
25–29	70 442	29 955	130	43	420	569
30–34	119 905	76 403	103	42	515	645
35–39	119 518	103 947	76	37	531	663
40–44	59 816	74 334	55	32	500	642
45–49	14 167	31 897	38	31	439	611
50–54	1 352	8 739	37	32	398	574
55–	76	3 356	47	38	365	526
Samtliga	410 314	333 246	94	37	470	633

Föräldrapenning år 2012. Av totalt 25,8 miljarder kronor som betalades ut i föräldrapenning under år 2012 gick 70 procent till kvinnor och 30 procent till män. Av mottagarna var 55 procent kvinnor och 45 procent män. Det genomsnittliga ersatta dagbeloppet för män var 35 procent högre än för kvinnor, vilket bland annat beror på skillnaden i mäns och kvinnors arbetsinkomster och skillnaden i

uttaget av föräldrapenning. Bland annat tog kvinnor ut föräldrapenning på grundnivå i större utsträckning än män.

Det genomsnittliga antalet utbetalda dagar blir färre i de äldre åldersklasserna. Det beror bland annat på att unga föräldrar oftare har yngre barn och att föräldrarna oftast tar ut större delen av föräldrapenningdagarna när barnet är yngre.

Födelseregion	Andel mottagare enbart grundnivå, procent		Medelbelopp (oavsett ersättningsnivå), kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige	2,7	0,8	522	663
Norden utom Sverige	5,6	2,4	508	638
EU 27 utom Norden	14,6	5,4	415	599
Övriga Europa	16,9	5,2	359	521
Afrika Söder om Sahara	35,1	15,6	245	421
Asien utan Mellanöstern	24,8	9,8	320	511
MENA + Turkiet	28,7	12,1	282	474
Nordamerika	17,0	7,5	428	552
Sydamerika	13,7	5,0	394	537
Oceanien	14,2	5,1	471	595
Samtliga	6,5	2,1	470	633

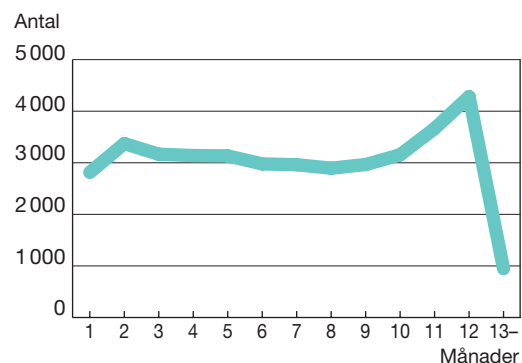
Andel kvinnor och män som enbart mottog föräldrapenning på grundnivå samt genomsnittlig ersättning för alla föräldrar år 2012. Under 2012 var det knappt 7 procent av kvinnorna och drygt 2 procent av männen som enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå. Andelen var lägst bland föräldrar födda i Sverige. Det var genomgående vanligare bland

kvinnor än bland män att enbart ta ut föräldrapenning på grundnivå, oavsett födelseregion.

Inrikesfödda föräldrar hade den högsta genomsnittliga ersättningen per dag jämfört med föräldrar födda i ett annat land än Sverige. Kvinnorna hade, oavsett födelseregion, i genomsnitt lägre ersättning per dag jämfört med männen.

Antal barn som en förälder har tagit ut dubbeldagar för år 2012.

Det är något fler barn i de yngsta åldrarna samt 10 månader och uppåt som en förälder har tagit ut dubbeldagar för. Att det är fler barn i de äldre åldrarna skulle kunna bero på att föräldrar till barn födda under 2011 endast hade möjlighet att ta ut dagar för barnen när de närmade sig 1 år, och att många därför passade på att nyttja dubbeldagarna medan de kunde.

Ålder	Antal mottagare
-19 år	98
20-24 år	4 214
25-29 år	13 432
30-34 år	16 153
35-39 år	10 218
40-44 år	3 469
45-49 år	822
50-54 år	203
55- år	85
Samtliga	48 694

Antal mottagare av dubbeldagar år 2012. Flest mottagare av dubbeldagar är i åldern 25-39 år. Det är större andel mottagare i yngre åldrar jämfört med vanlig föräldrapenning. Det beror främst på att dubbeldagar endast kan tas ut till barnet är 1 år och att föräldrarna därför är yngre jämfört med vanlig föräldrapenning.

Regler 2012

Föräldrar kan få föräldrapenning med anledning av ett barns födelse eller adoption under sammanlagt 480 dagar per barn. För 390 av dagarna är ersättningen relaterad till föräldrarnas inkomst. Det finns en grundnivå på 180 kronor per dag för föräldrar som inte uppfyller kraven för att få inkomstrelaterad ersättning eller har låga eller inga inkomster. För de resterande 90 dagarna får föräldern ersättning motsvarande en lägstanivå som är 180 kronor per dag för alla.

Om föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet har båda rätt till hälften av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan dock avstå från dagar med föräldrapenning till förmån för den andra föräldern med undantag för 60 dagar som är reserverade för vardera föräldern.

Huvudregeln är att föräldrapenningförmåner inte får betalas ut till båda föräldrarna för samma barn och tid. Båda föräldrarna kan dock från den 1 januari 2012 ta ut föräldrapenning samtidigt i högst 30 dagar under barnets första levnadsår. Försäkringskassan har valt att kalla det samtida uttaget av föräldrapenning för dubbeldagar.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttiondels dag. Föräldrapenning kan som regel tas ut tills barnet har fyllt åtta år eller avslutat första skolåret. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och maximal ersättning baseras på 10 prisbasbelopp. År 2012 motsvarade det en maximal ersättning på 935 kronor per dag.

Jämställdhetsbonus

Jämställdhetsbonusen ska öka incitamenten för föräldrar att dela lika på föräldraledigheten och delta i arbetslivet.

	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	2 789	923	16,7	16,5
25-29	12 669	7 640	14,9	15,1
30-34	28 736	23 517	14,9	14,9
35-39	23 314	26 008	14,1	14,4
40-44	7 346	12 231	12,8	13,6
45-49	885	3 837	12,2	13,1
50-	48	1 195	9,5	13,9
Samtliga	75 787	75 351	14,5	14,5

Jämställdhetsbonus år 2012. Totalt mottog omkring 151 000 föräldrar jämställdhetsbonus under 2012. Totalt betalades det ut knappt 202 miljoner kronor i jämställdhetsbonus för knappt 80 000 barn. Flest mottagare finns i åldrarna 30-39 år, vilket även är den ålder då flest

tar ut föräldrapenning. Mottagare i de yngre åldrarna har fått fler dagar i genomsnitt än de äldre, vilket beror på att de flesta dagar med jämställdhetsbonus betalas ut när barnet är under 3 år och att äldre föräldrar ofta har äldre barn.

För att få jämställdhetsbonus krävs att man har gemensam vårdnad om barnet när man tar ut föräldrapenning. Jämställdhetsbonus betalas ut efter att de 60 reserverade dagarna för vardera föräldern tagits ut. Det är först när den förälder som tagit ut lägst antal dagar tar ut föräldrapenning som jämställdhetsbonusen kan betalas ut. Bonusen är 50 kronor var per dag.

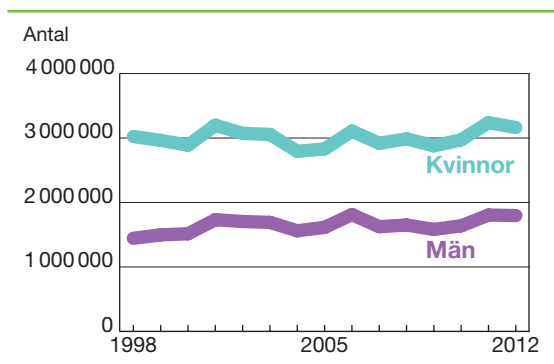
Maximal bonus ges då föräldrarna tar ut 135 dagar vardera

med föräldrapenning på sjukpenningnivå eller grundnivå, vilket motsvarar en högsta möjliga bonus om 13 500 kronor per föräldrapar. Bonusen är inte skattepliktig. De 60 dagar som är reserverade för vardera föräldern, de så kallade dubbeldagarna inom föräldrapenningen och lägstanivådagarna är inte bonusgrundande. Bonusen gäller barn som är födda efter den 30 juni 2008.

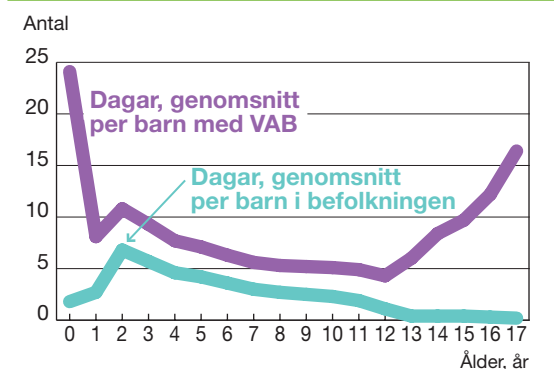
Regler 2012

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn gör det möjligt för föräldrar att få ersättning för att vara hemma från arbetet med sjuka barn.

Dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn. Av totalt knappt 5 miljoner ersatta dagar under 2012 använde kvinnor 64 procent och män 36 procent.

Förkortningen VAB står för tillfällig föräldrapenning för vård av barn.

Genomsnittligt antal dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2012. Antalet dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn per barn i befolkningen (oavsett om föräldrarna använt förmånen eller inte) är som högst vid 2 års ålder och sjunker sedan med stigande ålder.

För barn födda under 2012 (0 år i figuren) och för barn som är 12 år eller äldre är det genomsnittliga antalet dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn i befolkningen lågt. Däremot är genomsnittligt antal dagar för de barn som förmånen används för högt. Detta beror främst på att förmånen används för allvarligt sjuka barn i dessa åldrar.

Barn i åldern 0–11 år för vilka föräldrar tagit ut tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2012. Föräldrar till knappt 635 000 barn i åldern 0–11 år fick tillfällig föräldrapenning för vård av barn under år 2012. Vanligast var att föräldrar till barn som är 2 år nyttjade tillfällig föräldrapenning för vård av barn, där 62 procent av alla flickor och 63 procent av alla pojkar hade en förälder som använde förmånen. Motsvarande siffra för alla barn i åldersgruppen 0–11 år var 48 procent för flickor och 49 procent för pojkar.

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0	3 680	4 713	7	8
1	18 145	19 929	33	34
2	35 765	38 323	62	63
3	33 712	36 240	61	61
4	32 048	34 585	59	59
5	31 858	34 160	59	59
6	30 839	32 757	57	57
7	28 236	29 543	54	54
8	26 810	28 071	52	51
9	24 911	26 093	48	48
10	22 248	23 505	45	45
11	18 375	20 063	38	40
Samtliga	306 627	327 982	48	49

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–24	4 256	1 963	10,1	7,3	633	848
25–29	32 041	18 195	9,5	7,0	738	896
30–34	86 410	56 352	9,0	6,7	806	926
35–39	124 190	87 761	8,1	6,3	836	937
40–44	95 279	73 044	7,1	5,7	848	934
45–49	40 572	37 864	6,7	5,6	847	927
50–54	9 159	11 963	6,5	5,7	846	906
55–59	3 191	3 748	4,3	5,5	860	904
60–64	2 360	1 319	2,7	5,3	859	875
65–	357	204	2,6	5,3	862	883
Samtliga	397 815	292 413	7,9	6,1	821	927

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2012. Under 2012 använde drygt 690 000 personer tillfällig föräldrapenning för vård av barn, varav 58 procent var kvinnor och 42 procent var män. Totalt

betalades det ut cirka 4,3 miljarder kronor, varav 61 procent gick till kvinnor och 39 procent till män. I genomsnitt använde kvinnor knappt 8 dagar och män drygt 6 dagar under året.

**Regler
2012**

Om en förälder behöver avstå från förvärvsarbete i samband med sjukdom eller smitta hos barnet, sjukdom eller smitta hos barnets ordinarie vårdare, besök i samhällets förebyggande hälsovård med mera kan hen ha rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av barn. Detta gäller barn under 12 år och i vissa fall även äldre barn. Normalt kan ersättning för 60 dagar per barn och år betalas ut. När dessa har använts kan ytterligare 60 dagar tas ut vid barns sjukdom eller vid besök i samhällets förebyggande barnhälsovård. Rätten till tillfällig föräldrapenning för vård av barn kan i vissa situationer överlåtas till

en annan person, som i stället för föräldern stannar hemma från sitt arbete för att vårda barnet. Föräldrar till allvarligt sjuka barn som inte har fyllt 18 år kan få tillfällig föräldrapenning för vård av barn för obegränsat antal dagar. Båda föräldrarna kan då få ersättning för samma barn och tid.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit

Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit ger möjlighet för föräldrar att få ersättning för att vara hemma från arbetet i samband med att ett barn har avlidit.

	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	23	11	5,2	8,3	604	908
25-29	68	65	4,5	9,6	517	878
30-34	106	104	5,0	9,4	652	929
35-39	100	121	4,7	9,7	693	909
40-44	46	74	7,3	9,1	744	918
45-49	11	43	9,3	9,7	870	907
50-	12	37	10,5	9,9	893	872
Samtliga	366	455	5,4	9,5	681	907

Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit år 2012. Drygt 800 föräldrar använde dagar i samband med att ett barn har avlidit under år 2012. Av dessa var 45 procent kvinnor och 55 procent män. Totalt betalades det ut cirka 0,5 miljoner kronor i tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit,

varav 26 procent till kvinnor och 74 procent till män. Kvinnor tog i genomsnitt ut 5,4 dagar medan män i genomsnitt tog ut 9,5. Att män tog ut fler dagar än kvinnor kan bero på att kvinnor tar ut föräldrapenning i stället i de fall ett barn avlider innan eller kort efter förlossning.

Föräldrar till ett barn som avlider kan få ersättning i 10 dagar för att avstå från förvärvsarbete. Dagarna får tas ut längst till och med 30 dagar efter den dag barnet har avlidit.

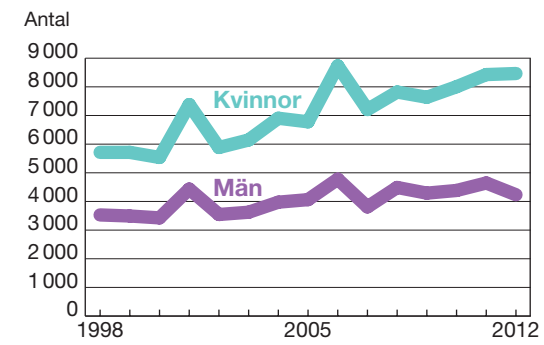
Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärde-

dels eller en åttondels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Regler 2012

Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar

Genom tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar kan föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) få ersättning när de deltar i föräldrautbildningar m.m.

Dagar med tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar. Antalet utbetalade kontaktdagar har ökat under tidsperioden från drygt 9 200 år 1998 till knappt 12 700 år 2012. Kvinnor tog ut 67 procent och män 33 procent av det totala antalet dagar 2012. År 1998 var motsvarande siffra 62 procent för kvinnor och 38 för män. De två topparna 2001 och 2006 beror till stor del på felaktiga registreringar.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
29	56	25	2,5	2,9	803	937
30-34	327	144	2,7	2,7	815	902
35-39	873	477	2,5	2,2	842	942
40-44	1 091	533	2,5	2,2	856	942
45-49	761	438	2,3	2,2	855	959
50-54	243	214	2,6	2,1	883	938
55-	65	90	2,4	1,9	749	934
Samtliga	3 416	1 921	2,5	2,2	847	941

Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar år 2012. Drygt 5 300 föräldrar använde kontaktdagar för barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade under år 2012.

Av dessa var 64 procent kvinnor och 36 procent män. Totalt betalades det ut cirka 11 miljoner kronor i tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar, varav 64 procent till kvinnor och 36 procent till män.

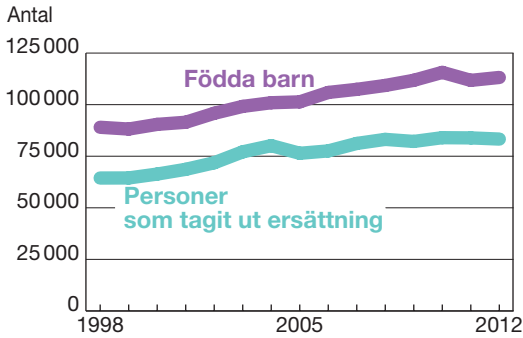
Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har rätt till tio så kallade kontakt-dagar per barn och år för barn upp till 16 år. Dessa dagar kan tas ut för föräldrautbildning, vid inskolning eller besök i den förskoleverksamhet eller skolbarnomsorg som barnet deltar i.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Regler 2012

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption ger möjlighet för fäder, en andra förälder, eller en annan person att med ersättning vara med vid förlossningen och vårda barn i samband med ett barns födelse eller adoption.

Källa för födda barn: SCB

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Antalet födda barn minskade under slutet av 1990-talet, vilket även kan förklara att antalet personer som använde tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption minskade. Under 2000-talet har antalet födda barn ökat liksom antal personer som använt ersättningen. För knappt 74 procent av de barn som öddes 2012 har pappan, en annan förälder eller en annan person använt tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	23	3 078	8,2	9,5	713	853
25-29	98	15 340	8,3	9,6	844	911
30-34	198	27 986	8,2	9,6	882	940
35-39	206	22 180	7,7	9,5	911	944
40-44	186	9 480	8,1	9,4	905	940
45-49	145	3 002	8,1	9,3	894	928
50-54	118	774	7,3	9,3	880	913
55-59	99	223	7,5	9,2	886	935
60-	81	84	7,1	9,4	865	938
Samtliga	1 154	82 163	7,9	9,5	885	932

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption år 2012. Under 2012 betalades det ut cirka 750 miljoner

kronor i tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Drygt 1 procent av beloppet betalades ut till kvinnor.

I samband med ett barns födelse har fadern eller barnets andra förälder rätt till tillfällig föräldrapenning under 10 dagar per barn när hen avstår från förvärvsarbete. Dessa dagar kan under vissa förhållanden användas av annan person än fadern eller barnets andra förälder. Vid adoption har föräldrarna rätt till fem dagar var. Dagarna får tas ut längst till och

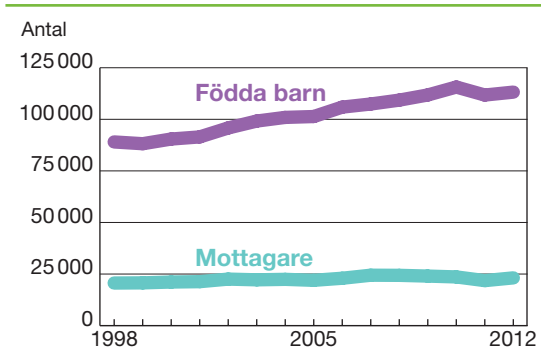
med den sextionde dagen efter den dag barnet har kommit hem eller den dag adoptivföräldern har fått barnet i sin vård.

Ersättningsnivån är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Regler 2012

Graviditetspenning

Genom graviditetspenning kan gravida kvinnor som inte kan fortsätta att förvärvsarbeta få möjlighet till ledighet och vila.

Graviditetspenning. Under senare delen av graviditeten har många kvinnor i någon omfattning ersättning från socialförsäkringen i form av graviditetspenning, sjukpenning eller föräldrapenning. Sedan början av 2000-talet har antalet födda barn ökat, dock har antalet mottagare av graviditetspenning inte ökat i samma utsträckning. En förklaring till det kan vara att regelverket inte har följt med utvecklingen av arbetsmarknaden som bland annat medfört förändrade arbetsförhållanden. Under 2012 var andelen gravida som mottog graviditetspenning ungefär 20 procent.

Ålder	Antal mottagare	Antal dagar i medeltal	Medelbelopp, kronor per dag
-19	15	33	288
20-24	2 807	40	472
25-29	8 656	39	538
30-34	7 542	39	567
35-39	3 355	40	577
40-44	716	41	572
45-	52	40	575
Samtliga	23 143	40	546

Graviditetspenning år 2012. Under år 2012 betalades det ut knappt 498 miljoner kronor i graviditetspenning till drygt 23 100 kvinnor.

Flest antal mottagare var i åldern 25-34 år, vilket även är åldersgrupper där det är vanligt att kvinnor föder barn.

En gravid kvinna med ett fysiskt ansträngande arbete kan få graviditetspenning om arbetsgivaren inte kan omplacera henne till ett annat arbete som passar henne bättre under slutet av graviditeten. Graviditetspenning kan betalas ut under högst 50 dagar under de två sista månaderna av graviditeten. Finns det enligt arbetsmiljölagen förbud mot ett visst arbete under graviditeten har en anställd kvinna rätt till graviditetspenning för varje dag som förbudet gäller

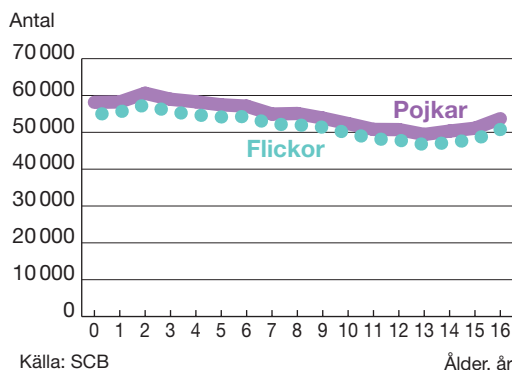
(vilket kan innebära hela graviditeten, dock betalas graviditetspenning aldrig ut för de tio sista dagarna innan beräknad förlossning).

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten och maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp. Den högsta möjliga graviditetspenningen var 702 kronor per dag under 2012.

Regler 2012

Barnbidrag

Barnbidragen ska utjämna de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn.

Antal barn efter ålder år 2012.

I slutet av 2012 fanns det cirka 881 000 flickor och 931 000 pojkar i åldrarna 0–16 år. Det minskade barnafödandet i slutet på 1990-talet förklarar det mindre antalet barn i åldrarna 9–13. Sedan början på 2000-talet har dock antalet födda barn ökat fram till år 2011 då det åter minskade.

Ålder	Antal mottagare		Andel mottagare med flerbarnstillägg ¹ , procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–19	3 189	2 374	3,3	0,7
20–24	29 513	1 487	22,2	6,5
25–29	94 125	3 960	43,0	27,8
30–34	174 446	10 598	61,1	38,4
35–39	229 849	17 242	76,1	49,0
40–44	223 136	18 030	74,4	52,6
45–49	144 206	13 086	61,0	50,5
50–54	46 917	5 975	45,2	44,6
55–	9 682	3 841	30,8	36,6
Samtliga	955 063	76 593	63,5	44,3

¹ I denna inkluderas enbart föräldrar som får flerbarnstillägg för barn med allmänt barnbidrag eller förlängt barnbidrag. Flerbarnstillägg för barn med studiehjälp inkluderas inte. Andelen mottagare med flerbarnstillägg är därför lågt skattad.

Barnbidrag år 2012. Drygt 1 030 000 föräldrar mottog allmänt barnbidrag, flerbarnstillägg och/eller förlängt barnbidrag under år 2012, varav 93 procent var kvinnor och 7 procent var män.

Andelen av mottagarna som fick flerbarnstillägg var 64 procent bland kvinnor och 44 procent bland män. År 2012 betalades det ut 24,3 miljarder kronor i barnbidrag.

Med barnbidrag menas allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag och flerbarnstillägg.

Föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i landet till och med det kvartal då barnet fyller 16 år. Därefter kan föräldern få så kallat förlängt barnbidrag så länge barnet går i grundskolan eller motsvarande. Föräldrar till nyfödda barn som har gemensam vårdnad kan välja till vem av dem som barnbidraget ska betalas ut. Om inget val görs betalas pengarna ut till mamman. För särlevande föräldrar med barn som bor

växelvist hos dem kan barnbidraget delas så att hälften utbetalas till vardera föräldern om båda är överens om det.

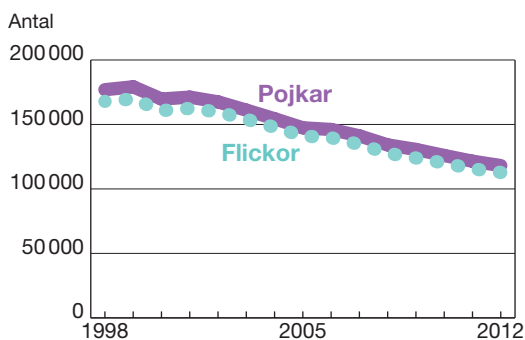
En förälder som har allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller studiehjälp för två eller fler barn får också flerbarnstillägg. Barnbidraget är skattefritt. År 2012 var barnbidraget 1 050 kronor per barn och månad. Flerbarnstillägget år 2012 var 150 kronor per månad för andra barnet, 454 kronor för tredje barnet, 1 010 kronor för det fjärde barnet och 1 250 för varje ytterligare barn.

Regler 2012

	Månadsbelopp år 2012, kronor			Årsbelopp år 2012, kronor
	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Totalt	
1 barn	1 050	–	1 050	12 600
2 barn	2 100	150	2 250	27 000
3 barn	3 150	604	3 754	45 048
4 barn	4 200	1 614	5 814	69 768
5 barn	5 250	2 864	8 114	97 368
För varje ytterligare barn	1 050	1 250	2 300	27 600

Underhållsstöd

Genom underhållsstöd garanteras barn till särlevande föräldrar underhåll även när den bidragsskyldiga föräldern inte bidrar till barnets försörjning.

Barn med underhållsstöd. Under 2000-talet har antalet barn med underhållsstöd minskat. Detta kan bland annat förklaras av de låga födelsetalen i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet samt att det blivit vanligare att barn bor växelvis hos sina föräldrar och att underhållet därmed regleras direkt. En bidragande orsak till minskningen kan även vara att Försäkringskassan arbetat aktivt med att separerade föräldrar ska reglera underhållet på egen hand.

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-2	6 921	7 232	4,1	4,1
3-5	12 583	13 399	7,6	7,7
6-8	15 644	16 694	9,9	10,0
9-11	18 966	19 888	12,7	12,7
12-14	21 964	22 978	15,5	15,3
15-17	27 013	27 621	17,6	16,9
18-19	9 697	10 299	8,0	8,1
Samtliga	112 788	118 111	10,7	10,6

Barn för vilka föräldrar får underhållsstöd i december år 2012.

Totalt fick föräldrar till knappt 11 procent av alla flickor och pojkar i åldrarna 0-19 år underhållsstöd. Andelen var som högst för barn i åldrarna 15-17 år, där drygt 17 procent av alla barn hade en förälder som fick underhållsstöd från Försäkringskassan.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	15 139	9 575	1 381	1 287
25-29	13 048	841	1 707	1 294
30-34	20 238	1 840	1 885	1 459
35-39	27 555	3 337	1 960	1 601
40-44	27 597	4 396	1 865	1 631
45-49	20 407	4 028	1 708	1 595
50-54	8 577	2 185	1 604	1 581
55-59	2 202	980	1 551	1 552
60-	330	593	1 783	1 583
Samtliga	135 093	27 775	1 772	1 474

Underhållsstöd i december år 2012.

Under år 2012 betalades det ut drygt 3,3 miljarder kronor i underhållsstöd, varav 85 procent till kvinnor och 15 procent till män. En stor del av det belopp som betalas ut av Försäkringskassan betalas tillbaka av bidragsskyldiga föräldrar. Av mottagarna var 83 procent kvinnor och 17 procent män. Förlängt underhållsstöd betalas ofta ut direkt till barnet vilket gör att en stor andel av mottagarna i åldern -24 år består av barn med förlängt underhållsstöd. Om man bortser från denna grupp var 87 procent av mottagarna kvinnor och 13 procent män.

Ålder	Antal bidragsskyldiga		Antal med skuld		Medelskuld ¹ , kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	290	2 754	16	271	3 983	4 182
25-29	1 051	6 940	176	1 698	7 249	6 809
30-34	2 200	12 323	472	3 725	6 450	8 966
35-39	3 817	19 136	1 089	6 082	6 089	12 038
40-44	4 484	24 526	1 490	8 576	7 576	13 876
45-49	3 573	25 111	1 275	9 478	7 980	13 960
50-54	1 502	15 825	545	6 247	7 159	13 434
55-59	424	8 060	153	3 252	10 683	14 037
60-	71	5 242	41	2 176	13 151	11 878
Samtliga	17 412	119 917	5 257	41 505	7 334	12 674

¹ Medelskulden är beräknad på den andel av de bidragsskyldiga som har en skuld till Försäkringskassan. Detta innebär att den skuld som har övergått till Kronofogdemyndigheten för indrivning inte inkluderas i tabellen.

Bidragsskyldiga föräldrar i december år 2012. Av de drygt 137 000 bidragsskyldiga föräldrarna i december 2012 var 13 procent kvinnor och 87 procent män. Bland

kvinnorna hade 30 procent en skuld till Försäkringskassan och bland männen 35 procent.

Föräldrar är underhållsskyldiga för sitt barn tills det fyller 18 år, eller längre om barnet fortfarande går i skolan. När barnet bor stadigvarande hos en av föräldrarna ska den andra föräldern betala underhållsbidrag. Föräldrarna kan komma överens om ett lämpligt belopp eller beräkna det efter föräldrabalkens regler. Storleken på underhållsbidraget bestäms då efter barnets behov och föräldrarnas ekonomiska förmåga.

Ett barn kan få underhållsstöd från Försäkringskassan om:

- den förälder som ska betala underhållsbidrag inte gör det eller betalar mindre än 1 273 kronor i månaden
- faderskapet för barnet inte är fastställt
- en förälder ensam har adopterat ett barn från utlandet.

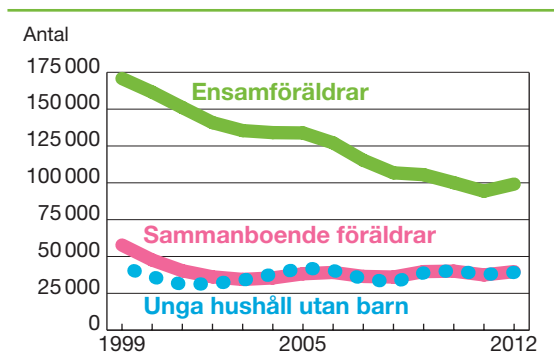
Underhållsstödet är högst 1 273 kronor per månad och barn. Förlängt underhållsstöd kan betalas ut så länge barnet studerar och har rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp men längst till och med juni det år då barnet fyller 20 år.

Underhållsstöd kan utbetalas i form av fullt underhållsstöd, utfyllnadsbidrag eller underhållsstöd vid växelvis boende. När fullt underhållsstöd betalas ut ska den bidragsskyldige föräldern betala tillbaka hela eller delar av stödet till Försäkringskassan. Beloppet som ska betalas tillbaka beräknas på inkomster i det senaste beslutet om slutlig skatt och fastställs till en procentsats beroende av hur många barn den bidragsskyldige ska försörja.

Regler 2012

Bostadsbidrag

Bostadsbidrag ska ge barnfamiljer och ungdomshushåll med låga inkomster en möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder.

Antal hushåll med bostadsbidrag i december. Antalet hushåll med bostadsbidrag har minskat sedan slutet av 1990-talet. Minskningen beror delvis på de regeländringar som gjorts under tidsperioden, och delvis på att inkomsterna höjts samtidigt som inkomstgränserna för bidraget har varit oförändrade. Totalt betalades bostadsbidrag ut till drygt 178 000 hushåll i december 2012. Drygt en femtedel av de som fick bidraget tillhörde ett ungdomshushåll utan barn.

Ålder	Antal hushåll efter typ			Medelbelopp per hushåll, kronor i december		
	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende
-24	19 052	14 938	4 609	1 378	906	1 810
25-29	14 028	6 435	6 439	2 227	1 049	2 175
30-34	13 053	1 553	7 073	2 649	1 875	2 434
35-39	16 053	2 139	7 064	2 583	1 939	2 561
40-44	16 843	2 674	6 331	2 380	1 949	2 686
45-49	13 678	2 886	4 805	2 244	1 950	2 614
50-54	6 428	2 118	2 939	2 220	1 952	2 584
55-59	2 029	1 222	1 527	2 260	1 924	2 539
60-	374	912	867	2 295	1 969	2 490
Samtliga	101 538	34 877	41 651	2 206	1 332	2 421

Bostadsbidrag december år 2012. Bostadsbidrag går främst till ensamstående föräldrar och då oftast till kvinnor. Under år 2012 utbetalades totalt drygt 4,4 miljarder kronor i bostadsbidrag. Totalt 60 procent av beloppet gick till

hushåll med en kvinna som ensam försörjare, 13 procent av beloppet till hushåll med en man som ensam försörjare och 27 procent av beloppet till hushåll med sammanboende.

Regler
2012

Barnfamiljer kan få bostadsbidrag. Även ungdomshushåll utan barn, där de sökande fyllt 18 år men inte är 29 år, kan få bostadsbidrag.

Bidragsbeloppet bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och inkomstens storlek. Bidraget kan betalas ut för längst tolv månader i taget.

De som söker bostadsbidrag ska bland annat uppskatta hur mycket de kommer att tjäna under det kalenderår som ansökan görs. Med hänsyn till dessa uppgifter beräknas ett preliminärt bostadsbidrag. Efter den tidpunkt då taxeringsbeslut för bidragsåret meddelats fastställs slutligt bostadsbidrag. Beslut om slutligt bostadsbidrag för år 2012 meddelas under år 2014. Om hushållet har fått mer än 1 199 kronor för mycket i preliminärt bostadsbidrag ska

mellanskillnaden betalas tillbaka. Är mellanskillnaden mer än 2 500 kronor ska hushållet också betala en avgift. Om hushållet i stället har fått ett för litet preliminärt bostadsbidrag och mellanskillnaden överstiger 1 199 kronor ska mellanskillnaden betalas ut med ränta.

För gifta och samboende med barn inkomstprövas bostadsbidraget individuellt. Bidraget minskas om årsinkomsten överstiger 58 500 kronor för vardera maken.

För en ensamstående förälder minskas bostadsbidraget av den årsinkomst som överstiger 117 000 kronor.

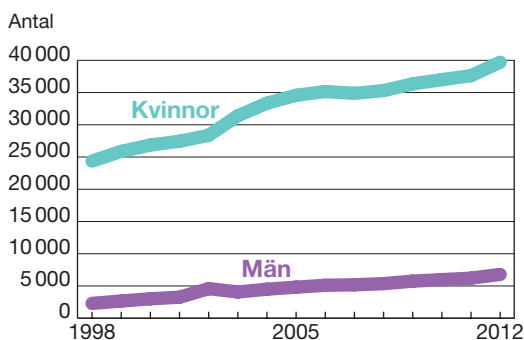
För ungdomar utan barn minskas bidraget om årsinkomsten överstiger 41 000 kronor för ensamstående eller överstiger 58 000 kronor för makar tillsammans.

	Max. bostadsbidrag, kronor per månad	Max. boyta, kvm	Inkomstgräns över vilken bidraget reduceras, kronor per år	
			Ensamstående	Gifta/sambor
<i>Barnfamiljer</i>				
Antal hemmavarande barn				
1	3 200	80	117 000	58 500/sökande
2	4 000	100	117 000	58 500/sökande
3	4 900	120	117 000	58 500/sökande
4	4 900	140	117 000	58 500/sökande
5 eller fler	4 900	160	117 000	58 500/sökande
<i>Hushåll utan barn</i>				
18–28 år	1 200	60	41 000	58 000

Ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning

Vårdbidrag

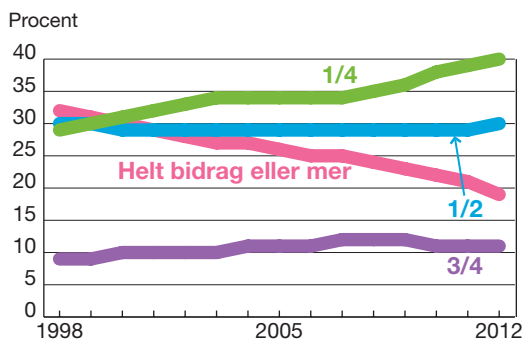
Vårdbidrag är ett ekonomiskt stöd till föräldrar med barn som har en sjukdom eller funktionsnedsättning för att kunna ge den tillsyn, vård och stöd som krävs för att barnet ska kunna utvecklas på bästa sätt.

Vårdbidragsmottagare i december.

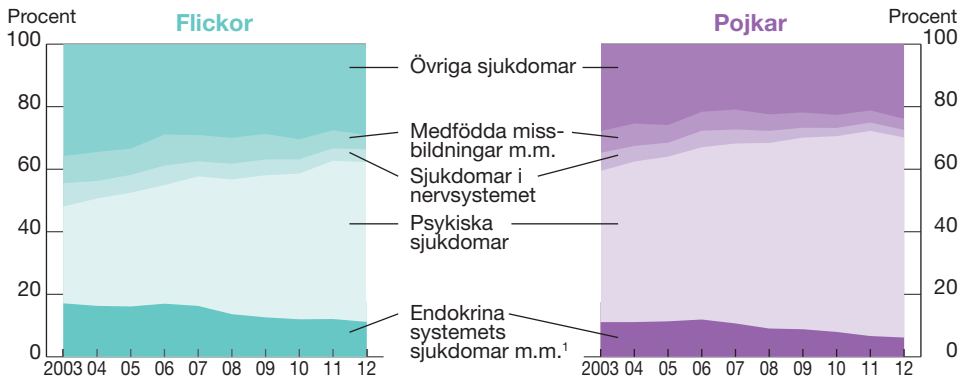
Antalet föräldrar med vårdbidrag har ökat med mer än en tredjedel sedan år 1998. Det är främst barn med psykiska diagnoser som svarar för ökningen. År 2003 höjdes åldern för vilken vårdbidrag kan beviljas från 16 år till 19 år, vilket också förklarar ökningen av antalet vårdbidragstagare från detta år. Av bidragstagarna har andelen män stigit från knappt 9 procent år 1998 till knappt 15 procent år 2012. På motsvarande sätt har andelen kvinnor sjunkit från drygt 91 procent år 1998 till drygt 85 procent år 2012.

Av mottagarna av vårdbidrag i december 2012 fick knappt 8 800 eller 19 procent merkostnadsersättning, drygt 700 av dessa fick enbart merkostnadsersättning, vilket motsvarar 2 procent av alla mottagare.

Andel vårdbidrag efter omfattning i december.

Den lägsta nivån (en fjärdedel) är i dag den vanligast förekommande och omfattade år 2012 totalt 40 procent av alla vårdbidrag. Andelen vårdbidrag med hel omfattning eller mer har minskat under perioden, från att år 1998 motsvara 32 procent av alla vårdbidrag till att år 2012 motsvara 19 procent av alla vårdbidrag.

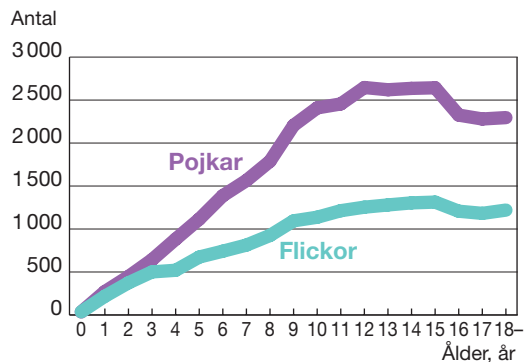

¹ Till exempel diabetes och ämnesomsättningssjukdomar.

Nybeviljade vårdbidrag efter diagnosgrupp. Andelen psykiska diagnoser, som ligger till grund för nybeviljade vårdbidrag, har ökat under 2000-talet. År 2003 mot-

svarade de 31 respektive 48 procent av alla nybeviljade vårdbidrag för flickor och pojkar. Motsvarande siffror år 2012 var 51 respektive 64 procent.

Barn med vårdbidrag efter barnets ålder i december år 2012. Av barnen med vårdbidrag i december 2012 var 34 procent flickor och 66 procent pojkar. Det är fler pojkar än flickor i alla åldrar.

Ålder	Antal barn		Andel barn vars föräldrar får vårdbidrag för mer än ett barn, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-2	629	754	18	17
3-5	1 695	2 640	22	21
6-8	2 480	4 741	27	24
9-11	3 445	7 070	30	24
12-15	5 151	10 545	28	26
16-	3 609	6 901	25	22
Samtliga	17 009	32 651	27	24

Barn med vårdbidrag i december år 2012. Omkring en fjärdedel av barnen fanns i familjer som hade vårdbidrag för flera barn. Totalt 21

procent av alla barn med vårdbidrag var i åldern 16-19 år, den åldersgrupp som tillkom genom de nya reglerna år 2003.

	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	187	7	5 454	3 790
25-29	1 336	88	4 972	4 426
30-34	4 469	491	4 809	4 171
35-39	9 424	1 258	4 677	4 123
40-44	11 513	1 818	4 628	4 070
45-49	8 410	1 708	4 628	3 976
50-54	3 365	853	4 687	3 928
55-	1 001	564	4 976	4 394
Samtliga	39 705	6 787	4 689	4 077

Vårdbidrag i december år 2012. Totalt betalades det ut 2,7 miljarder kronor i vårdbidrag under 2012, varav 88 procent till kvinnor och 12 procent till män. Av mottagarna var 87 procent kvinnor

och 13 procent män. Flest antal mottagare var personer i åldersgruppen 40-44 år. Drygt 2 500 av vårdbidragsmottagarna i december 2012 hade delat vårdbidrag.

En förälder kan få vårdbidrag för sitt barn om barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård under minst sex månader. Det gäller längst till och med juni månad det år då barnet fyller 19 år. Den särskilda tillsynen eller vården ska vara orsakad av sjukdom eller funktionsnedsättning. Föräldern kan också få vårdbidrag om barnets sjukdom eller funktionsnedsättning förorsakar ökade utgifter (merkostnader).

Om föräldern vårdar flera barn med funktionsnedsättning i den aktuella åldern grundas rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt på de ökade utgifternas omfattning.

Vårdbidraget kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller

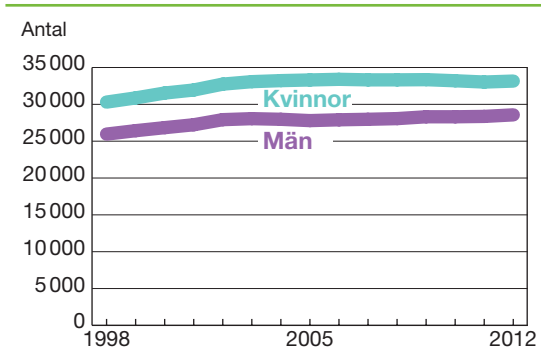
en fjärdedels förmån. Ett helt vårdbidrag uppgår till 2,5 prisbasbelopp per år vilket år 2012 innebar 9 167 kronor per månad. Vårdbidraget är skattepliktigt och pensionsgrundande. Vårdbidrag för merkostnader är dock skattefritt och inte heller pensionsgrundande.

Under vissa förutsättningar kan merkostnadsersättning betalas ut utöver det normala beloppet för hel förmån. Vårdbidrag kan även beviljas om det enbart finns behov av ersättning för merkostnader. I ett sådant fall är vårdbidraget 36 eller 62,5 procent av prisbasbeloppet per år beroende på merkostnadens storlek.

Regler 2012

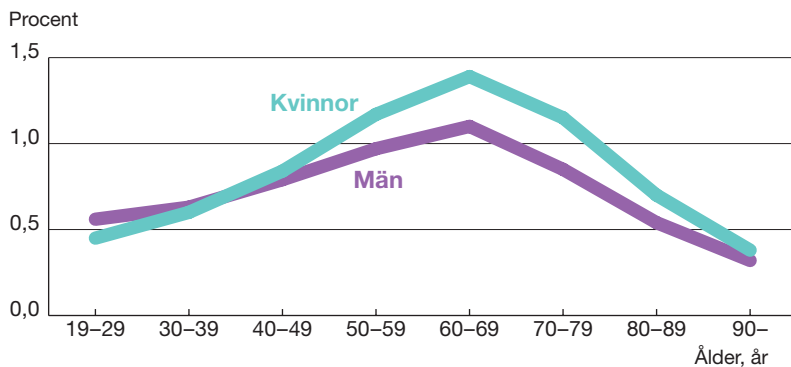
Handikappersättning

Handikappersättning ger ekonomisk trygghet till personer med funktionsnedsättning som behöver hjälp av annan person eller har merutgifter på grund av sin funktionsnedsättning.

Personer med handikappersättning i december.

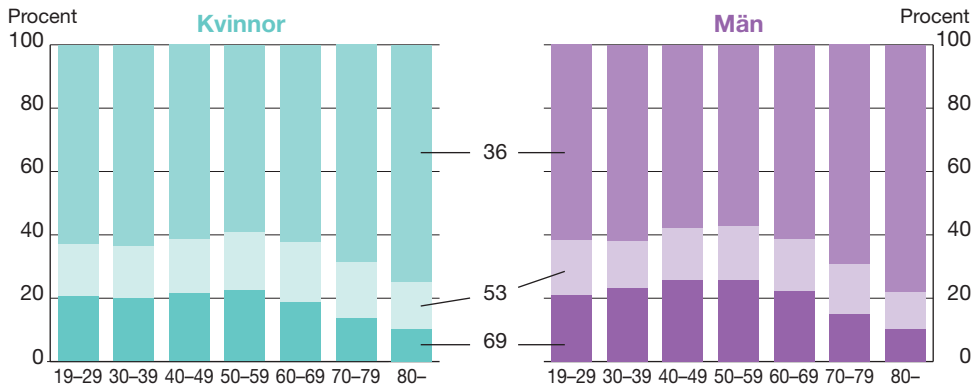
Antal personer med handikappersättning ökade under 1990-talets andra hälft fram till början av 2000-talet men har därefter planat ut. År 2003 ändrades den nedre åldersgränsen för vilken handikappersättning kunde beviljas från 16 år till 19 år. År 2012 var antalet personer med handikappersättning knappt 62 000.

Andel av befolkningen med handikappersättning i december 2012.

I hela befolkningen 19 år eller äldre hade knappt 1 procent handikappersättning i december 2012. Generellt sett är handikappersättning vanligare bland kvinnor än bland män, dock inte i unga år vilket

bland annat beror på att det är vanligare att pojkar föds med medfödda funktionsnedsättningar samt att pojkar oftare beviljas ersättning på grund av psykiska diagnoser. Andelen personer med handikappersättning i befolkningen är störst i åldersgruppen 60-69 år.

Handikappersättning efter ersättningsnivå och ålder i december 2012. Totalt 63 procent av kvinnorna och 61 procent av männen med handikappersättning hade den

lägsta nivån av ersättningen (36 procent). Den lägsta nivån är även vanligare i äldre åldersklasser.

Handikappersättning i december 2012. Av mottagarna av handikappersättning var 54 procent kvinnor och 46 procent män. Totalt betalades det ut omkring 1,3 miljarder kronor i handikappersättning år 2012, varav 53 procent till kvinnor och 47 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinna	Man	Kvinnor	Män
19-29	2 926	3 790	1 672	1 681
30-39	3 447	3 661	1 663	1 692
40-49	5 410	5 170	1 687	1 732
50-59	6 719	5 627	1 706	1 736
60-69	8 224	6 417	1 664	1 691
70-79	4 452	2 953	1 596	1 599
80-89	1 737	870	1 546	1 522
90-	242	83	1 434	1 423
Samtliga	33 157	28 571	1 660	1 691

En person som för avsevärd tid har fått sin funktionsförmåga nedsatt så att hen behöver tidskrävande hjälp av någon annan för att klara sig hemma eller på arbetet kan få handikappersättning. Handikappersättning beviljas också om en person i övrigt har betydande merkostnader på grund av nedsatt funktionsförmåga. Handikappersättning kan beviljas från och med juli månad det år då en person fyller 19 år och som

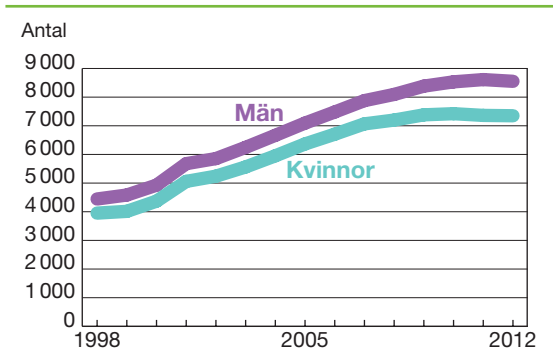
innan hen fyllt 65 år har fått sin funktionsförmåga nedsatt.

Ersättningen är 36, 53 eller 69 procent av prisbasbeloppet per år, beroende på hjälpbehov och merkostnadernas storlek. År 2012 motsvarade de tre nivåerna 1 320, 1 943 respektive 2 530 kronor per månad. Blinda och personer med grav hörselskada får alltid ersättning om funktionsnedsättningen uppkom innan de fyllde 65 år.

Regler 2012

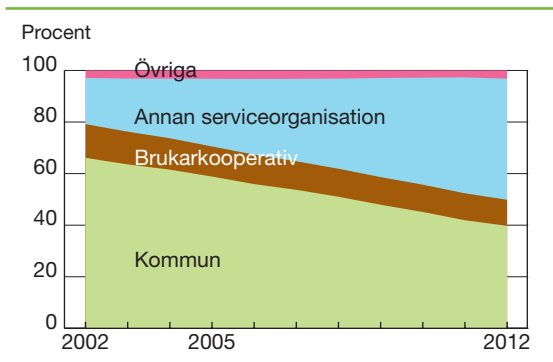
Assistansersättning

Genom assistansersättning kan personer med omfattande funktionsnedsättningar få hjälp att klara sin vardag.

Personer med assistansersättning i december.

Antalet personer med assistansersättning har ökat stadigt sedan mitten av 1990-talet. Från och med år 2001 ändrades reglerna så att personer som är 65 år får behålla den personliga assistans som de beviljats innan de fyllde 65 år, vilket bland annat kan förklara det ökade antalet därefter. Det har under hela tidsperioden varit fler män än kvinnor som får assistansersättning, och år 2012 var 46 procent kvinnor och 54 procent män.

Personer med assistansersättning efter typ av anordnare i december.

Andelen som anordnar assistans med hjälp av kommunen har stadigt minskat under tidsperioden till förmån för främst andra serviceorganisationer, där privata assistansanordnare ingår. Andelen som i december år 2012 anordnade assistans med hjälp av kommunen var 40 procent och andelen som anordnade assistans med andra serviceorganisationer var 47 procent.

I gruppen övriga ingår personer som väljer att vara egen arbetsgivare för sina assistenter eller som har assistans genom flera anordnare.

Assistansersättning i december

2012. Av totalt 97 miljoner beviljade timmar assistansersättning år 2012 gick 46 procent till kvinnor och 54 procent till män. Männen fick i genomsnitt fler beviljade timmar än kvinnorna i de flesta åldersklasser. Utgifterna för assistansersättning år 2012 var 24,4 miljarder kronor (inkluderar kommunernas utgifter).

Ålder	Antal mottagare		Antal timmar i medeltal, december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-14	888	1 269	96	95
15-19	514	769	109	112
20-24	549	821	127	131
25-29	459	630	137	142
30-34	391	520	134	138
35-39	431	490	133	133
40-44	406	480	125	129
45-49	512	562	128	129
50-54	501	500	119	127
55-59	617	567	116	126
60-64	722	729	116	120
65-	1 360	1 215	104	103
Samtliga	7 350	8 552	117	120

Assistansersättning efter personkrets i december 2012.

Antal personer med beviljad assistansersättning är störst i personkrets 3, vilken motsvarade 58 procent av alla kvinnor och 50 procent av alla män som beviljats assistansersättning. Flest antal timmar per månad beviljas till personer i personkrets 2, vilket beror på att denna grupp möter funktionshinder som i genomsnitt förorsakar mer omfattande behov av stöd och service

Personkrets	Antal personer		Antal timmar i medeltal	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
1	2 673	3 630	121	121
2	347	493	140	142
3	4 105	4 169	113	117
Samtliga	7 125	8 292	125	127

Observera att uppgift om personkrets saknas för vissa personer, varvid uppgifterna för samtliga skiljer sig något från de som redovisas i tidigare tabell. För förklaring av de olika personkretsarna se regelruta.

än personer i de andra personkretsarna.

Assistansersättning kan ges till personer med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd (personkrets 1), personer med betydande och bestående begåvningsmässiga funktionsnedsättningar efter en hjärnskada i vuxen ålder som orsakats av yttre våld eller kroppslig sjukdom (personkrets 2) eller personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, som uppenbart inte beror på ett normalt åldrande (personkrets 3). Hjälp med grundläggande behov måste uppgå till mer än i genomsnitt 20 timmar i veckan för att få ersättning från Försäkringskassan. Om behovet är mindre är

det kommunen som ska tillgodose behovet av hjälp. Personer som bor i gruppbostad eller vårdas på institution har inte rätt till assistansersättning.

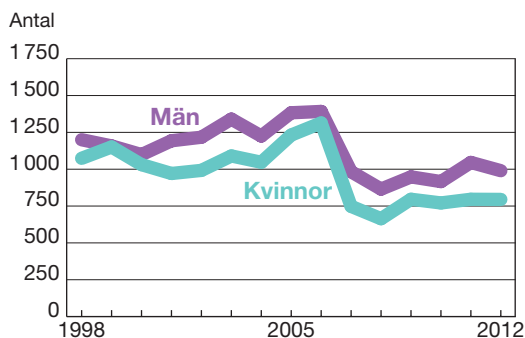
Assistansersättningen får endast användas till köp av personlig assistans genom kommunen, brukarkooperativ alternativt privat företag eller för att själv avlöna de personliga assistenter som anlitas till hjälp i den dagliga livsföringen.

Assistansersättning betalas med ett belopp per timme, vilket år 2012 motsvarade 267 kronor. Möjlighet finns dock för personer med särskilda skäl att ansöka om ett högre belopp. Det högsta beloppet 2012 var 299 kronor.

Regler 2012

Bilstöd

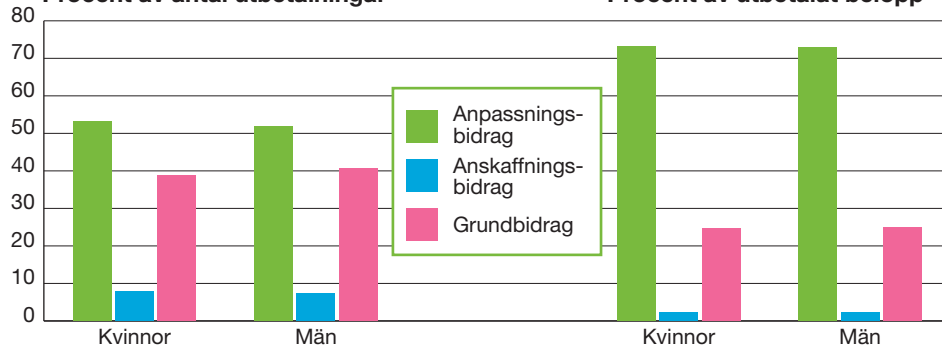
Bilstöd ska underlätta för personer med funktionsnedsättning som har stora och bestående svårigheter att förflytta sig.

Antal beviljade bilstöd. Bilstödet infördes 1988. Eftersom det fram till och med år 2006 enbart var möjligt att få ett nytt bilstöd vart sjunde år förekommer det toppar med en viss regelbundenhet under tidsperioden. Sedan år 2007 kan ett nytt bilstöd beviljas vart nionde år. Det är något färre kvinnor än män som får bilstöd.

Procent av antal utbetalningar

Procent av utbetalat belopp

Bilstöd efter typ av bidrag år 2012.

Den vanligaste typen av bilstöd år 2012 var anpassningsbidrag, vilket motsvarade 52 procent av alla bil-

stöd som betalades ut för kvinnor och män. Av det utbetalda beloppet år 2012 betalades 73 procent ut i form av anpassningsbidrag.

Bilstöd år 2012. Av mottagarna av bilstöd var 45 procent kvinnor och 55 procent män. Totalt betalades det ut drygt 340 miljoner kronor i bilstöd år 2012, varav 45 procent till kvinnor och 55 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-15	250	264	124 891	118 703
16-19	69	91	97 191	100 039
20-24	68	86	148 052	186 155
25-29	40	42	125 565	205 273
30-34	41	63	129 491	117 468
35-39	63	95	130 725	132 997
40-44	108	129	113 006	173 465
45-49	106	172	148 756	129 973
50-54	122	101	157 750	108 133
55-59	92	116	123 152	112 840
60-64	93	118	98 800	125 828
65-	53	56	90 111	71 737
Samtliga	1 105	1 333	125 861	129 569

Personer som har en funktionsnedsättning som ger stora svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer kan få bilstöd. Funktionsnedsättningen ska finnas kvar i åtminstone nio år. Även föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan få bilstöd om de behöver bilen för att kunna förflytta sig tillsammans med barnet.

Bilstöd består av flera bidrag. Det finns två bidrag för att köpa

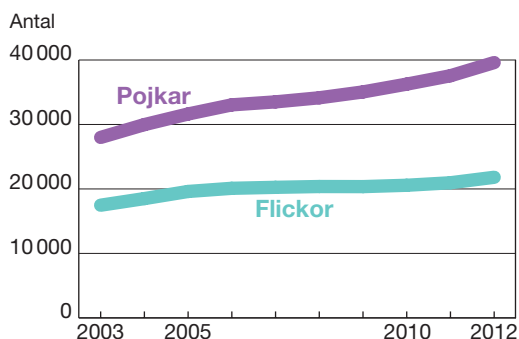
bil – grundbidrag och anskaffningsbidrag. Grundbidrag kan ges för inköp av bil och kan beviljas vart nionde år. Beroende på inkomsten kan även anskaffningsbidrag vara aktuellt. Anpassningsbidrag kan beviljas för anpassning av fordon. Bilstöd kan i vissa fall även beviljas för körkortsutbildning. Bilstöd beviljas främst till bil, men även till andra motorfordon som motorcykel eller moped.

Regler 2012

Temakapitel - Barn med funktionsnedsättning

Ersättningar för barn med funktionsnedsättning

Det finns flera stöd riktade till barn med funktionsnedsättning och familjer med barn med funktionsnedsättning. Dessa stöd finns för att barnen och familjerna ska kunna klara sin vardag så bra som möjligt.

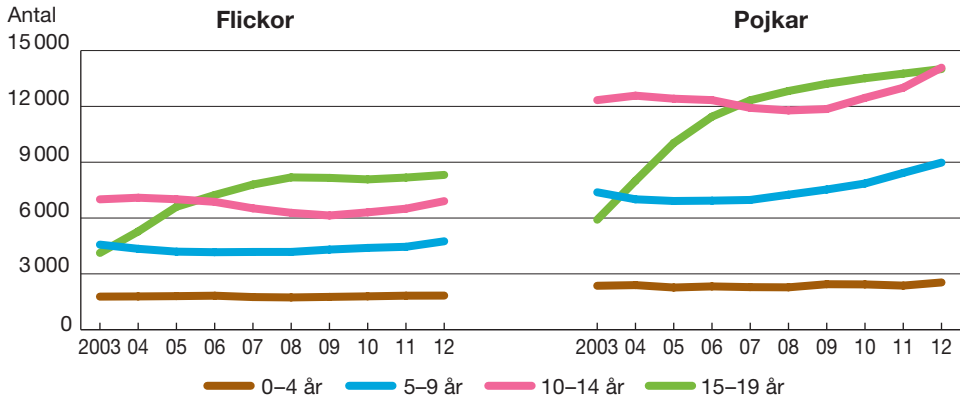
Ersättningar som ingår i det här kapitlet är assistansersättning, bilstöd, tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar, vårdbidrag samt tillfällig föräldrapenning för vård av barn för barn 16 år och äldre. För mer information om ersättningarna se regelrutan längst bak i kapitlet.

Barn 0-19 år med ersättning på grund av funktionsnedsättning.

Både antalet flickor och pojkar har ökat mellan år 2003 och 2006 till följd av att åldersgränsen för vårdbidrag höjdes från 16 till 19 år 2003. Efter 2006 har antalet flickor ökat med 9 procent och pojkar med 20 procent. Framför allt är det antalet pojkar med vårdbidrag som står för ökningen. Andelen av barnen som är flickor har minskat från drygt 38 procent år 2003 till

knappt 36 procent år 2012. På motsvarande sätt har andelen pojkar ökat från knappt 62 procent år 2003 till drygt 64 procent år 2012.

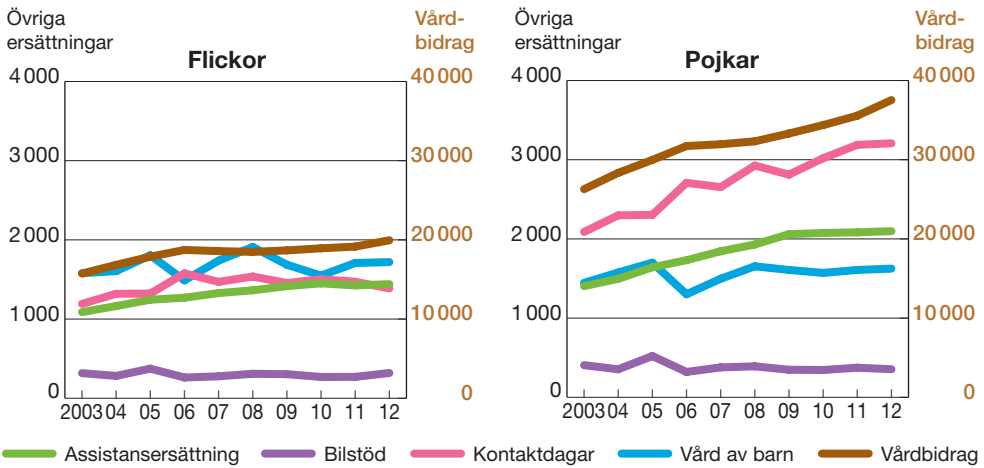
Totalt har det utbetalats någon ersättning riktad till barn med funktionsnedsättning för omkring 22 000 flickor och 40 000 pojkar år 2012, vilket motsvarar ungefär 2,1 procent av alla flickor och 3,5 procent av alla pojkar i åldern 0-19 år.

Barn 0-19 år med ersättning på grund av funktionsnedsättning efter ålder. Antal flickor och pojkar i åldern 15-19 år ökade mellan år 2003 och 2006 på grund av den ändrade åldersgränsen för vårdbidrag. Antalet pojkar i åldern 5-19 har ökat under hela tidsperioden. Ökningen beror framför allt på att antalet pojkar med vårdbidrag har ökat. Sedan år 2006 har det varit flest flickor i åldern 15-19 år, och

år 2012 var det drygt 8 000 flickor i åldern 15-19 som någon av ersättningarna utbetalades för. Flest antal pojkar finns sedan år 2012 i åldern 10-14 år, och år 2012 var det 14 000 pojkar i åldern 10-14 år som någon av ersättningarna utbetalades för.

Förändringar i födelsetalen och antalet barn i olika åldrar har också en påverkan på antalet barn som ersättning betalats ut för.

Ett barn kan ha flera ersättningar och därför kan samma barn finnas med flera gånger i diagrammet.

Barn 0–19 år med ersättning på grund av funktionsnedsättning efter typ av ersättning. Antalet flickor med vårdbidrag har ökat under hela tidsperioden, men framför allt till år 2006 på grund av den ändrade åldersgränsen. År 2012 betalades det ut vårdbidrag för 20 000 flickor, en ökning med 27 procent sedan år 2003 och 7 procent sedan år 2006.

Antalet pojkar med de olika ersättningarna har ökat under hela tidsperioden förutom bilstöd och vård av barn som har varit relativt konstant. År 2012 betalades det ut vårdbidrag för 37 500 pojkar, en ökning med 43 procent sedan år 2003 och 18 procent sedan år 2006.

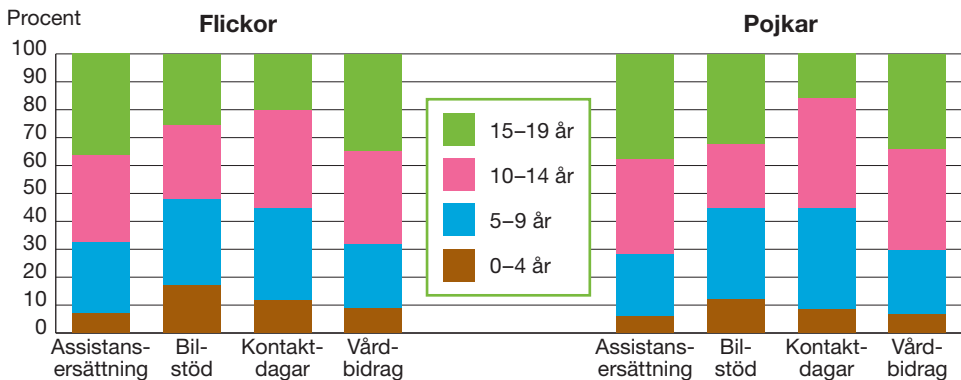
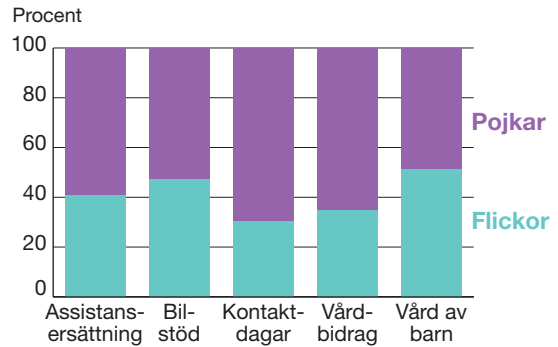
	Antal barn		Andel barn med fler än en ersättning under året	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Assistansersättning	1 441	2 098	64	62
Bilstöd	319	355	97	98
Kontaktdagar	1 386	3 207	89	88
Vårdbidrag	19 948	37 530	13	12
Vård av barn	1 719	1 625	39	56
Samtliga	21 807	39 602	12	12

Ett barn kan ha flera ersättningar och därför kan samma barn finnas med flera gånger i tabellen. Dock ingår ett barn endast en gång i värdet för samtliga.

Barn 0–19 år med ersättning på grund av funktionsnedsättning efter typ av ersättning år 2012. Antal barn med de olika ersättningarna skiljer sig mycket åt. År 2012 betalades det ut vårdbidrag för knappt 94 procent av barnen, medan bilstöd endast betalades ut för drygt 1 procent av barnen.

Av de barn med ersättning på grund av funktionsnedsättning år 2012 var det drygt 12 procent eller 2 700 flickor och 4 800 pojkar som det betalades ut mer än en typ av ersättning för. För 97 procent av barnen med bilstöd betalades någon av de andra ersättningarna ut under samma år.

Andel av barn 0–19 år med ersättning på grund av funktionsnedsättning efter typ av ersättning och kön år 2012. Andelen flickor och pojkar varierar mellan de olika ersättningarna. Bilstöd och vård av barn är de ersättningar med jämnast fördelning där 47 respektive 51 procent av barnen år 2012 var flickor och 53 respektive 49 procent var pojkar. Störst skillnad var det i nyttjandet av kontaktdagar där 30 procent av barnen var flickor och 70 procent var pojkar.

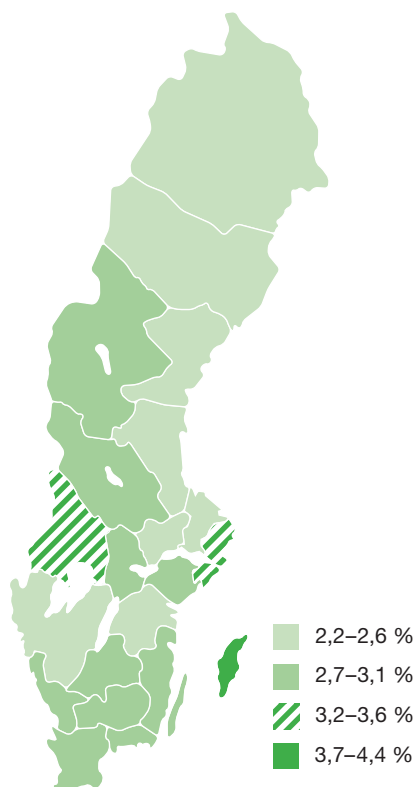

Vård av barn för barn 16 år och äldre finns inte med i diagrammet eftersom det endast betalas ut för barn som är över 16 år.

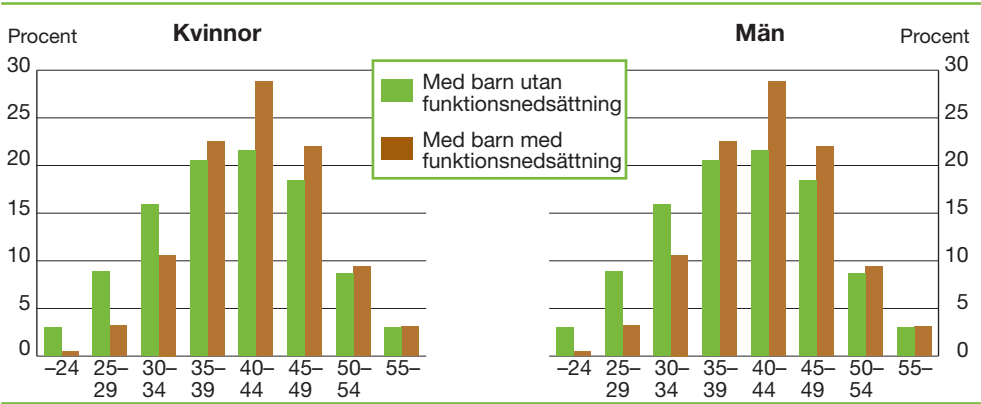
Andel av barn 0–19 år med ersättning på grund av funktionsnedsättning efter typ av ersättning och ålder år 2012. Andelen barn i olika åldrar varierar något mellan de olika ersättningarna. Av barnen som det betalades ut kontaktdagar för år 2012 var störst andel i åldern 5–14 år (68 procent bland flickorna och 75 procent bland pojkarna). För vårdbidrag och

assistansersättning ökar andelen med barnens ålder.

Att antalet barn med vårdbidrag och assistansersättning ökar med barnens ålder beror på att de ersättningarna ofta betalas ut under flera år i följd. Barn med vårdbidrag och assistansersättning i yngre åldrar har därför ofta kvar ersättningen när de är äldre.

Andel barn 0-19 år med ersättning på grund av funktionsnedsättning efter län år 2012. För knappt 3 procent av alla barn 0-19 år betalades det ut någon ersättning på grund av funktionsnedsättning år 2012. Andelen skiljer sig inte så mycket åt mellan länen, dock har Gotlands län en något högre andel (drygt 4 procent) jämfört med övriga län.

Ett barn med funktionsnedsättning definieras här som ett barn som någon av ersättningarna på grund av funktionsnedsättning som finns med i kapitlet har betalats ut för.

Andel föräldrar till barn 0–19 år efter ålder år 2012. Störst andel föräldrar till samtliga barn 0–19 år fanns i åldern 35–49 år (drygt 60 procent) år 2012. Totalt 48 procent av kvinnorna och 37 procent av männen var under 40 år.

Det är vanligare att kvinnor och män med barn med funktionsnedsättning är äldre än kvinnor och män med barn utan funktionsnedsättning. År 2012 var genomsnittsåldern för kvinnor med barn med funktionsnedsättning 41,8 år

jämfört med 39,7 år för kvinnorna med barn utan funktionsnedsättning. För männen var genomsnittsåldern 44,8 år för män med barn med funktionsnedsättning och 42,6 för män med barn utan funktionsnedsättning. En förklaring till att genomsnittsåldern är högre bland föräldrar till barn med funktionsnedsättning är att äldre föräldrar löper större risk att få ett barn med medfödd funktionsnedsättning.

	Föräldrar till barn med funktionsnedsättning		Föräldrar till barn utan funktionsnedsättning	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Ingen inkomst	1,7	7,4	6,5	7,2
1–99 999	10,2	6,0	11,3	5,4
100 000–199 999	16,7	9,7	17,6	7,8
200 000–299 999	30,6	18,3	33,6	17,4
300 000–399 999	26,1	28,9	19,3	29,4
400 000–499 999	9,1	14,5	6,3	15,0
500 000–	5,6	15,3	5,4	17,9

Ett barn med funktionsnedsättning definieras här som ett barn som någon av ersättningarna på grund av funktionsnedsättning som finns med i kapitlet har betalats ut för.

Föräldrar till barn 0–19 år efter pensionsgrundande inkomst

år 2011. Föräldrar till barn med funktionsnedsättning har en något annorlunda inkomstfördelning jämfört med föräldrar till barn utan funktionsnedsättning. År 2011 var det en mindre andel kvinnor med barn med funktionsnedsättning i inkomstklasserna under 300 000 jämfört med kvinnor med barn utan funktionsnedsättning. Att kvinnor med barn med funktionsnedsättning har en högre inkomst kan förklaras av att de ofta är något äldre än kvinnor med barn utan funktionsnedsättning och att de på grund av den högre åldern har en högre inkomst.

Männens fördelning ser något annorlunda ut jämfört med kvinnornas. År 2011 var det en större andel män med barn med funktionsnedsättning i inkomst-

klasserna under 300 000 jämfört med män med barn utan funktionsnedsättning. Dock handlar det om relativt små skillnader.

Av kvinnor med barn med funktionsnedsättning är det en mindre andel som helt saknar pensionsgrundande inkomst jämfört med kvinnor med barn utan funktionsnedsättning. En förklaring till det kan vara att kvinnor med barn med funktionsnedsättning ofta är mottagare av vårdbidrag vilket är en ersättning som ingår i den pensionsgrundande inkomsten. Att samma skillnad inte finns bland männen kan bero på att det oftast är kvinnor som är vårdbidragsmottagare och att vårdbidraget därför inte har samma inverkan på den pensionsgrundande inkomsten för män med barn med funktionsnedsättning som det har för kvinnor.

Det finns flera stöd som är riktade till barn med funktionsnedsättning och familjer med barn med funktionsnedsättning.

- Vårdbidrag betalas ut till föräldrar till barn som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför ett behov av särskild tillsyn och vård under minst sex månader eller att det på grund av barnets sjukdom eller funktionsnedsättning uppkommer merkostnader. Vårdbidrag kan betalas längst till och med juni månad det år barnet fyller 19 år. Det är den vanligast förekommande ersättningen riktad till barn med funktionsnedsättning och under 2012 betalades det ut vårdbidrag för knappt 57 500 barn någon gång under året.
- Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar kan betalas ut till föräldrar till barn 0–16 år som omfattas av Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) när föräldrarna deltar i föräldrautbildningar eller i barnets barnomsorg. Under år 2012 betalades det ut kontaktdagar för knappt 4 600 barn.
- Föräldrar till barn som omfattas av LSS kan även ta ut tillfällig föräldrapenning för vård av barn för barn som är äldre än 16

år. Under år 2012 betalades det ut vård av barn för drygt 3 300 barn som var över 16 år.

- Barn som omfattas av LSS och behöver hjälp med sina grundläggande behov i mer än 20 timmar per vecka kan få assistansersättning. I vissa särskilda fall kan det även betalas ut för tid i barnomsorg. År 2012 betalades det ut assistansersättning till drygt 3 500 barn 0–19 år.
- Bilstöd kan betalas ut för inköp eller anpassning av bil. Det är den minst nyttjade ersättningen för barn med funktionsnedsättningar och år 2012 betalades det ut bilstöd för knappt 700 barn 0–19 år.

De olika ersättningarna går att nyttja för samma barn om de inte betalas ut för samma vård och tillsynsbehov. Vård av barn kan till exempel inte betalas ut till föräldrar med vårdbidrag om det är för sådant behov av vård och tillsyn av barnet som har grundat rätten till vårdbidrag. Vårdbidrag och assistansersättning kan heller inte betalas ut för samma vårdbehov.

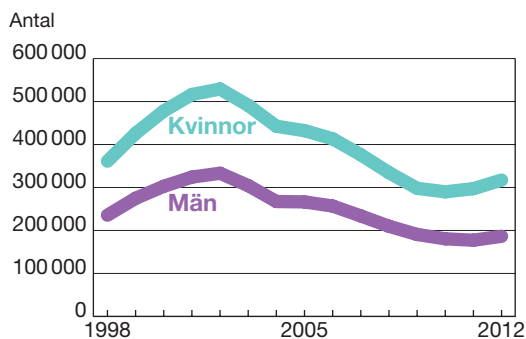
För mer information om de specifika ersättningarna se respektive ersättning i kapitel Ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning.

Regler 2012

Ekonomisk trygghet vid sjukdom

Sjukpenning

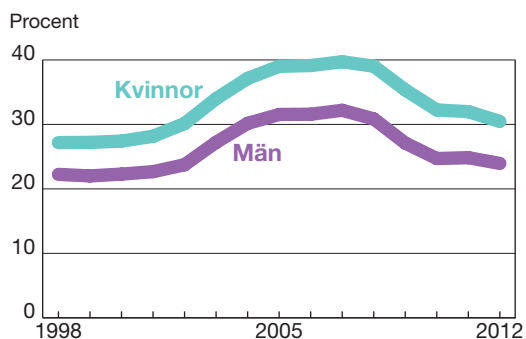
Sjukpenning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom.

Antal mottagare av sjukpenning.

Från år 1998 till år 2002 ökade antalet mottagare av sjukpenning, med bland annat en starkt ökande långtidssjukfrånvaro. Därefter minskade antalet mottagare av sjukpenning fram till och med år 2010. Under 2008 skedde regel­förändringar i sjukpenningen där bland annat tidsgränser infördes. Antal kvinnor med sjukpenning har under tidsperioden alltid varit fler än antal män.

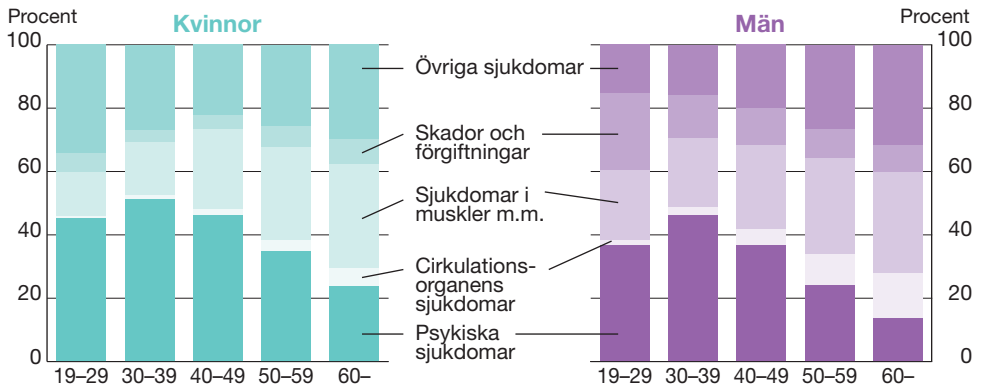
Totalt fick omkring 504 000 personer sjukpenning någon gång under år 2012. Detta motsvarar knappt 9 procent av alla registre­rade försäkrade i åldrarna mellan 16 och 64 år.

Andel ersatta sjukpenningdagar med partiell omfattning.

I början av 2000-talet ökade andelen ut­betalda dagar med partiell omfattning. Detta kan bland annat för­klaras av att regeringen i början av 2000-talet tydliggjorde att Försä­ringskassan skulle använda partiell sjukskrivning i större utsträckning.

Omkring 30 respektive 24 procent av de utbetalda dagarna med sjukpenning för kvinnor och män betalades ut med partiell omfattning år 2012.

Pågående fall med sjukpenning efter ålder och diagnosgrupp i december 2012. För både kvinnor och män med sjukpenning i december 2012 var psykiska sjukdomar och sjukdomar i muskler m.m. bland de vanligaste diagnosgrupperna.

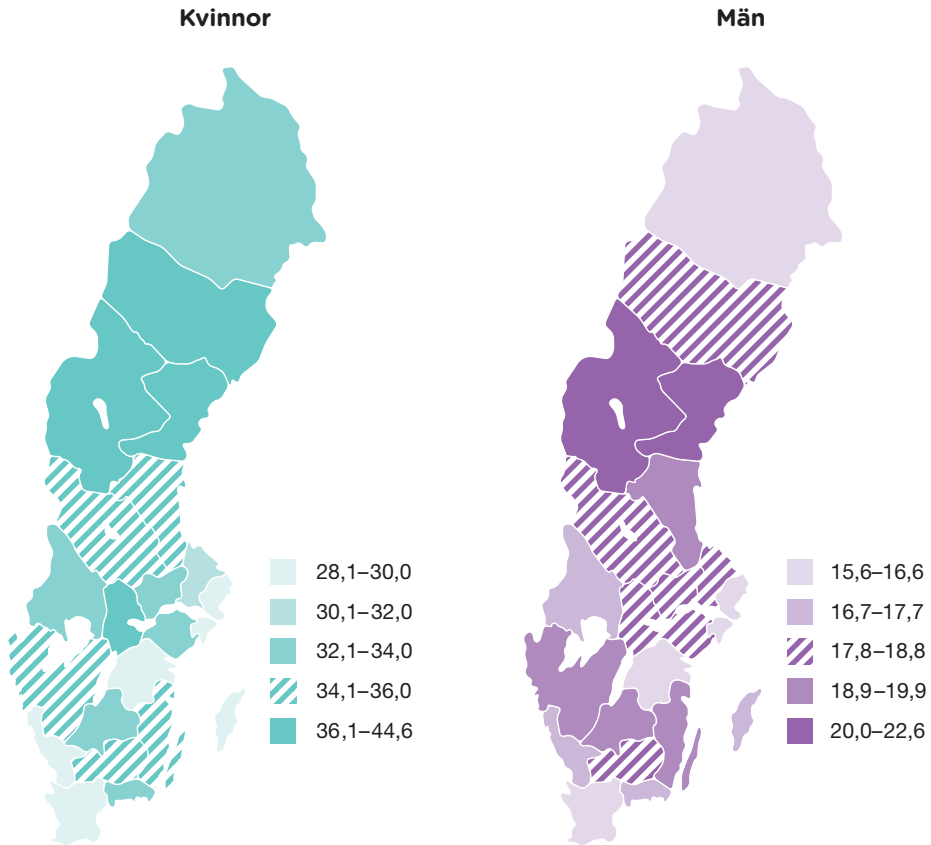
Psykiska sjukdomar motsvarade 41 procent av alla fall för kvinnor och 30 procent av alla fall för män år 2012. Motsvarande siffra för sjukdomar i muskler m.m. var 25 respektive 28 procent för kvinnor och män.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-24	13 186	10 344	54	53	412	496
25-29	25 330	12 326	56	63	488	544
30-34	34 973	14 666	66	72	501	530
35-39	37 855	17 298	79	78	505	545
40-44	39 093	20 189	89	82	500	551
45-49	43 173	25 082	93	86	494	552
50-54	40 711	25 061	91	89	496	550
55-59	40 966	27 587	89	92	499	554
60-	41 946	33 962	88	94	498	550
Samtliga	317 233	186 515	82	83	496	547

Sjukpenning år 2012. Av de 22,4 miljarder kronor som betalades ut i sjukpenning år 2012 (exklusive samverkansmedel) gick 60 procent till kvinnor och 40 procent till män. Av mottagarna var 63 procent kvinnor och 37 procent män. Det genomsnittliga ersatta dagbeloppet för män var 10 procent högre än för kvinnor, vilket bland annat beror på skillnader i kvinnors och mäns arbetsinkomster.

Det genomsnittliga antalet sjukpenningdagar ökar i regel med

stigande ålder för både kvinnor och män. En av anledningarna är ökad risk för sjukdom och längre tid för återhämtning med stigande ålder. Personer som har varit yrkesaktiva under en längre tid har också utsatts för en större sammanlagd belastning. I åldersgruppen 60 år eller äldre kan dock antalet sjukpenningdagar sjunka något vilket kan bero på att de med sämst hälsa då har lämnat arbetslivet.

Pågående sjukfall per län i december år 2012. I riket hade kvinnor och män i åldrarna 16–64 år totalt 32 respektive 18 pågående sjukfall per 1 000 registrerade försäkrade. Ett sjukfall definieras som en sammanhängande period där ersättning betalats ut med sjukpenning och/eller rehabiliteringspenning.

Jämtlands län har flest pågående sjukfall per 1 000 registrerade

försäkrade kvinnor och män. Bland kvinnor utmärker sig Jämtlands län med nästan 45 pågående sjukfall per 1 000 registrerade försäkrade. En del av de regionala variationerna kan bland annat bero på att medelåldern är högre i länen i norra Sverige jämfört med övriga län. Skillnader i hälsa, livs- och arbetsvillkor mellan länen kan också spela in.

En person kan få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedel sjukpenning vid arbetsförmåga och utebliven inkomst på grund av sjukdom. Avgörande är i vilken grad arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom. Sjukpenning kan även betalas ut vid medicinsk behandling eller medicinsk rehabilitering som syftar till att förebygga sjukdom eller att förkorta sjukdomstiden.

Under de första 14 dagarna i en sjukperiod får en anställd sjuklön av sin arbetsgivare, dock inte för den allra första dagen som är en karenstag. Om nedsättningen av arbetsförmågan kvarstår även efter det att sjuklöneperioden har löpt ut kan en anställd få sjukpenning från Försäkringskassan. Egenföretagare har en karenstid på 7 dagar men har även möjlighet att välja en karenstid på 14, 30, 60 eller 90 dagar.

Sjukpenning på normalnivå, motsvarande knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) kan betalas ut under 364 dagar inom en ramtid om 450 dagar. Maximal sjukpenning baseras på 7,5 prisbasbelopp. År 2012 motsvarar det en maximal ersättning på 702 kronor för en dag under denna period vid hel sjukpenning. Om nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom kvarstår efter denna period kan sjukpenning på fortsättningsnivå i ytterligare 550 dagar betalas ut. Ersättningen motsvarar då knappt 75 procent av SGI. Maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp. År 2012 motsvarar det en maximal ersättning på 658 kronor för en dag under denna period vid hel sjukpenning. Personer med allvarliga sjukdomar kan få fler dagar med sjukpenning på normalnivå för obegränsad tid motsvarande 80 procent av SGI.

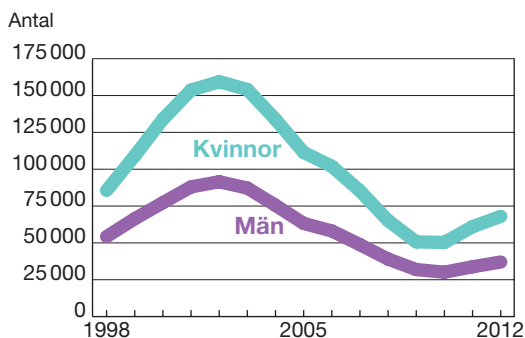
För arbetslösa gäller speciella regler för ersättning och år 2012 var maximal ersättning vid hel sjukpenning per dag för dessa 486 kronor.

Bedömning av i vilken grad arbetsförmågan är nedsatt och rätten till sjukpenning görs enligt den så kallade rehabiliteringskedjan. Under de första 90 dagarna görs detta i förhållande till det vanliga arbetet. Efter 90 dagar bedöms rätten till sjukpenning även i förhållande till om den försäkrade kan utföra något annat arbete hos arbetsgivaren. Efter 180 dagar har den försäkrade enbart rätt till sjukpenning om hen inte kan utföra något arbete på arbetsmarknaden. Det gäller dock inte om Försäkringskassan bedömer att den försäkrade med stor sannolikhet kommer att kunna gå tillbaka till arbete hos arbetsgivaren före dag 366. Då bedöms arbetsförmågan i förhållande till ett arbete hos arbetsgivaren även efter dag 180. Om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan mot den reguljära arbetsmarknaden kan bedömningen göras i förhållande till det vanliga arbetet även efter dag 365 trots att den försäkrade bedöms ha en arbetsförmåga i ett arbete på arbetsmarknaden. För egenföretagare görs en prövning mot det egna arbetet fram till dag 180. Därefter prövas hen mot den reguljära arbetsmarknaden om det inte med stor sannolikhet kan antas att hen kommer att kunna återgå i sitt vanliga arbete före dag 366 eller om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan i förhållande till arbeten på den reguljära arbetsmarknaden. För arbetslösa prövas arbetsförmågan i förhållande till arbeten på den reguljära arbetsmarknaden från och med dag ett.

Regler 2012

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Olika rehabiliteringsåtgärder ska underlätta för de långtidssjuka att återgå till arbete.

Långa sjukfall i december. Det är oftast personer med långa sjukfall som får någon form av arbetslivsinriktad rehabilitering. Med långa sjukfall avses här personer som har ersättning i form av sjukpenning och/eller rehabiliteringspenning i minst 60 dagar. Antalet långa sjukfall sjönk mellan 2002 och 2010 med drygt 170 000 individer. Sedan 2010 har antalet långa sjukfall ökat. Under 2011 återkom många till sjukförsäkringen som tidigare uppnått maximal tid i sjukförsäkringen. Under 2012 drevs ökningen i allt högre grad av nya sjukskrivningar bland individer med anställning. Kvinnornas andel av de långa sjukfallen var år 2012 cirka 65 procent och männens andel var 35 procent.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16–24	351	251	103	103	353	350
25–29	809	545	109	103	370	416
30–34	1 399	673	121	119	394	430
35–39	1 870	774	124	131	417	445
40–44	2 294	929	125	128	419	447
45–49	2 459	1 124	122	132	419	435
50–54	2 037	1 035	117	130	414	446
55–59	1 757	979	116	125	416	446
60–	1 144	777	98	112	417	460
Samtliga	14 120	7 087	118	123	411	439

Rehabiliteringspenning år 2012.

Av mottagarna av rehabiliteringspenning år 2012 var 67 procent kvinnor och 33 procent män. Av 1,1 miljarder kronor som totalt betalades ut i rehabiliteringspenning

under år 2012 gick 64 procent till kvinnor och 36 procent till män.

Arbetsträning och utbildning är exempel på åtgärder som kan bli aktuella inom arbetslivsinriktad rehabilitering.

I samband med arbetslivsinriktad rehabilitering kan den enskilde personen få rehabiliteringspenning om arbetsförmågan är nedsatt i den utsträckning hen på grund av åtgärden är förhindrad att arbeta. Ett särskilt bidrag som täcker vissa så kallade merkostnader som kan uppstå i samband med rehabiliteringen (exempelvis för resor) kan också betalas ut.

Vidare kan Försäkringskassan ge bidrag till arbetshjälpmedel och ge ersättning för resor till och från arbetet i stället för sjukpenning.

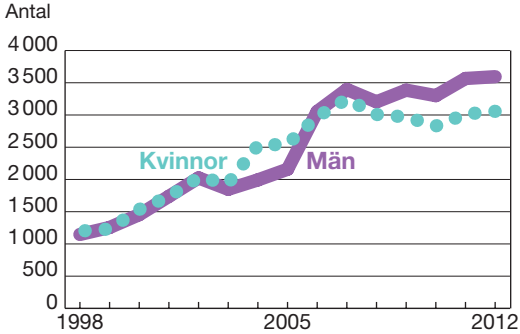
Rehabiliteringspenning kan vara hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels dag. Rehabiliterings-

penningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och räknas in i de 364 dagar som den försäkrade maximalt kan få sjukpenning på normalnivå. År 2012 var den maximala rehabiliteringspenningen per dag under denna period 702 kronor. Därefter kan rehabiliteringspenning på fortsättningsnivå, motsvarande knappt 75 procent av SGI betalas ut, vilket räknas in i de 550 dagar som den försäkrade maximalt kan få sjukpenning på fortsättningsnivå. År 2012 var maximal ersättning för en dag under denna period 658 kronor.

Regler 2012

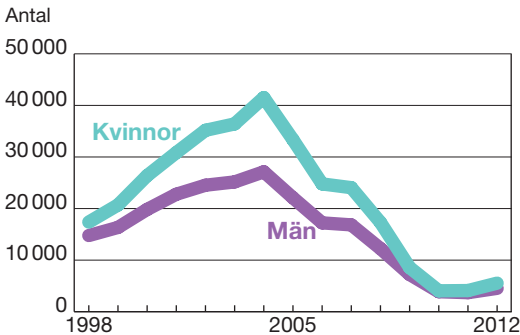
Sjukersättning och aktivitetsersättning

Sjukersättning och aktivitetsersättning ger ekonomisk trygghet vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga.

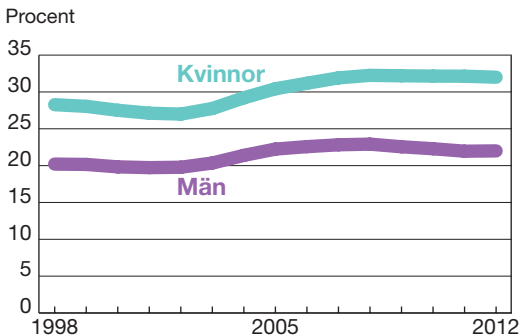

Nybeviljad aktivitetsersättning (förtidspension och sjukbidrag före 2003) för personer yngre än 30 år. Före år 2003 kunde personer yngre än 30 år nybeviljas både förtidspension och sjukbidrag, medan det från och med 2003 enbart var möjligt för denna åldersgrupp att nybeviljas aktivitetsersättning. År 2012 var antal nybeviljanden för personer yngre än 30 år omkring 6 600 stycken, vilket är nästan tre gånger så många som år 1998.

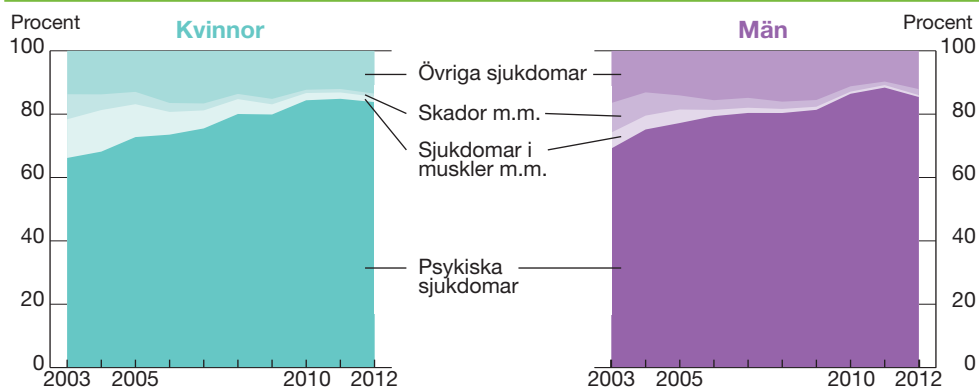
Ökningen sedan år 2003 beror bland annat på att antal beviljanden på grund av förlängd skolgång blivit fler.

Nybeviljad sjukersättning (förtidspension och sjukbidrag före 2003) för personer 30 år eller äldre. Före år 2003 kunde personer 30 år eller äldre nybeviljas både förtidspension och sjukbidrag, medan det från och med 2003 enbart var möjligt för denna åldersgrupp att nybeviljas sjukersättning. Under 2008 togs möjligheten till tidsbegränsad sjukersättning bort och kriterierna för beviljande skärptes. Antal nybeviljanden har stadigt minskat sedan 2004. År 2012 ökade antalet något till omkring 10 000 stycken.

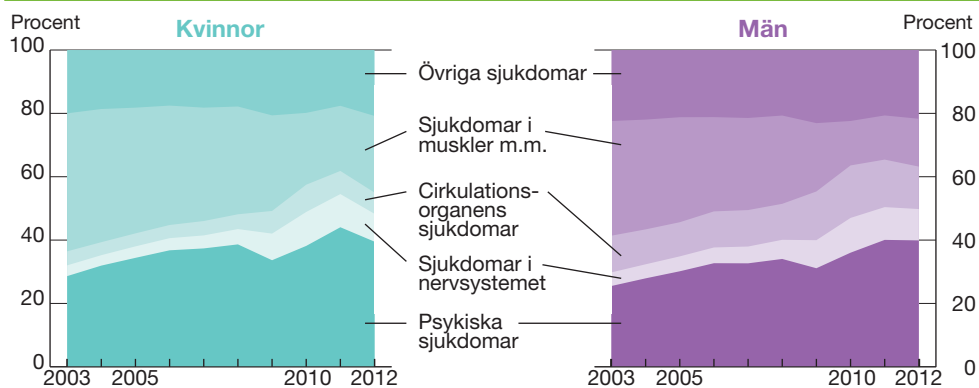

Andel sjukersättningar och aktivitetsersättningar med partiell omfattning i december (förtidspensioner och sjukbidrag före 2003). Andelen med partiell sjukersättning eller aktivitetsersättning har varierat något över tid, men partiell ersättning har varit vanligare bland kvinnor än bland män. I december år 2012 hade 32 procent av kvinnorna och 22 procent av männen partiell ersättning.

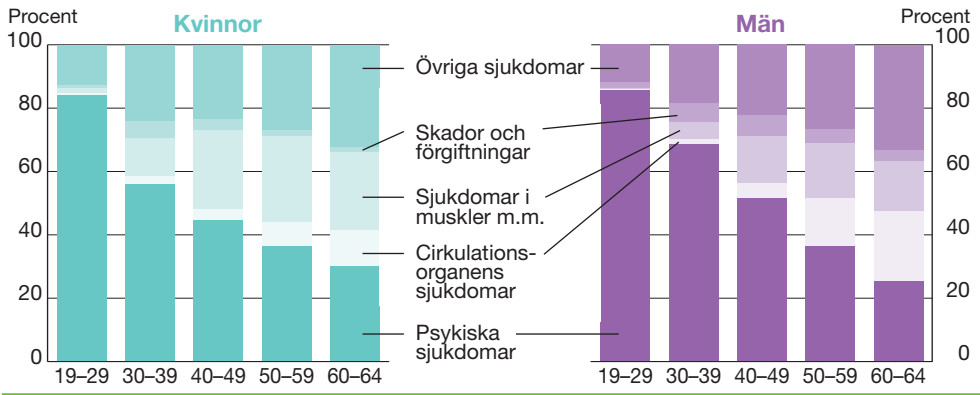
Nybeviljad aktivitetsersättning efter diagnosgrupp. Psykiska sjukdomar dominerar i aktivitetsersättningen och denna dominans har ökat under senare år. År 2012

motsvarade de psykiska diagnoserna 84 respektive 85 procent av alla nybeviljade aktivitetsersättningar för kvinnor och män.

Nybeviljad sjukersättning efter diagnosgrupp. Sjukdomarna i muskler, skelett och bindväv var fram till år 2005 den största diagnosgruppen för personer som nybeviljats sjukersättning. Sedan

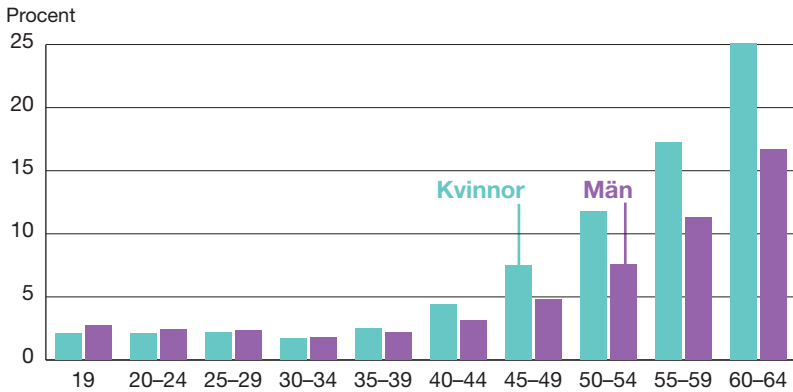
2006 har dock psykiska sjukdomar varit den största diagnosgruppen. År 2012 motsvarade de psykiska diagnoserna 40 procent av de nybeviljade sjukersättningarna för både kvinnor och män.

Nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar efter ålder och diagnosgrupp år 2012.

Psykiska sjukdomar var i nästan alla åldersgrupper den vanligaste diagnosgruppen för både kvinnor och män år 2012. I den yngsta

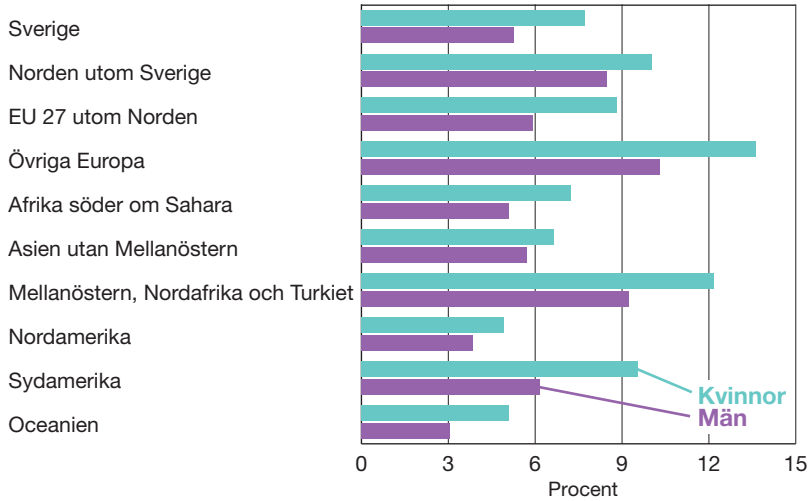
åldersgruppen motsvarade den 85 procent av alla nybeviljanden. I den äldsta åldersgruppen utgjorde psykiska sjukdomar 30 respektive 25 procent av alla nybeviljanden för kvinnor och män.

Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning i december 2012.

Antal personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning var i december 2012 ungefär 378 000, varav 58 procent var kvinnor och 42 procent var män. Omkring 7 procent av befolkningen i åldrarna 19 till 64 år har av hälsoskäl helt eller delvis lämnat arbetsmarknaden med

sjukersättning eller aktivitetsersättning och andelen stiger med ökande ålder. Motsvarande andel i åldersgruppen 60-64 år är 25 procent för kvinnor och 17 procent för män. I yngre åldrar är det något vanligare att män har ersättning än kvinnor. Från åldern 35-39 år är det dock vanligare att kvinnor har ersättning än män.

Andelarna är åldersstandardiserade, för förklaring se Läsanvisningar.

I EU 27 inkluderas europeiska unionens samtliga 27 medlemsstater.

Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning per födelseregion i december 2012, åldersstandardiserade värden. Andelen med sjukersätt-

ning eller aktivitetsersättning varierar för personer födda i olika födelseregioner och beror bland annat på skillnader i hälsa, livs- och arbetsvillkor.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	1 257	1 722	7 678	7 690	0,6	0,7
20–24	6 603	7 885	7 685	7 749	2,1	2,4
25–29	5 579	5 736	7 910	8 084	2,0	2,0
Samtliga	13 439	15 343	7 778	7 867	1,6	1,8

Aktivitetsersättning i december 2012. Av totalt 2,7 miljarder kronor som betalades ut i aktivitetsersättning under år 2012 gick 47 procent till kvinnor och 53 procent till män. Av mottagarna var 47 procent kvinnor och 53 procent män.

Flertalet av dem som får aktivitetsersättning har inte haft

möjlighet att genom förvärsarbete bygga upp ett ytterligare försäkringsskydd och får därför enbart garantiersättning. I december år 2012 fick 91 procent av kvinnorna och 95 procent av männen enbart garantiersättning.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
25–29 ¹	623	834	8 791	8 759	0,2	0,3
30–34	4 812	5 204	8 186	8 551	1,7	1,8
35–39	7 465	6 592	7 932	8 738	2,5	2,2
40–44	13 628	9 763	8 001	9 099	4,4	3,1
45–49	24 625	16 293	8 232	9 515	7,5	4,8
50–54	33 868	22 415	8 378	9 691	12,2	7,6
55–59	49 105	32 292	8 601	9 938	17,2	11,3
60–64	73 271	48 293	8 889	10 361	25,1	16,7
Samtliga	207 397	141 686	8 550	9 823	7,8	5,2

¹ De som hade förtidspension eller sjukbidrag före 2003 räknades om till sjukersättning, oberoende av ålder. Sedan 2003 nybeviljas inte sjukersättning till personer som är yngre än 30 år.

Sjukersättning i december 2012.

Av totalt 39 miljarder kronor som betalades ut i sjukersättning under år 2012 gick 56 procent till kvinnor och 44 procent till män. Av mottagarna av sjukersättning var 59 procent kvinnor och 41 procent män.

Bland de yngsta med sjukersättning är det vanligare med hel ersättning medan det bland de äldre är vanligare med partiell

ersättning. Sjukersättningen per månad blir därför högre bland de yngsta. Flertalet av de äldre som får sjukersättning har å andra sidan haft möjlighet att genom tidigare förvärvsarbete bygga upp ett ytterligare försäkringsskydd och får därför en högre inkomstrelaterad ersättning. I december år 2012 fick 88 procent av kvinnorna och 81 procent av männen inkomstrelaterad ersättning.

Regler 2012

Aktivitetsersättning beviljas de som är i åldrarna 19–29 år och som av medicinska skäl har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år. Den är alltid tidsbegränsad. Aktivitetsersättningen kan kombineras med en medverkan i olika aktiviteter, som ska ha till syfte att ta tillvara den enskildes möjligheter till utveckling och arbete under ungdomsåren. Ungdomar som på grund av funktionsnedsättning ännu inte har avslutat sin utbildning på grundskole- och gymnasienivå har rätt till hel aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång under studierna.

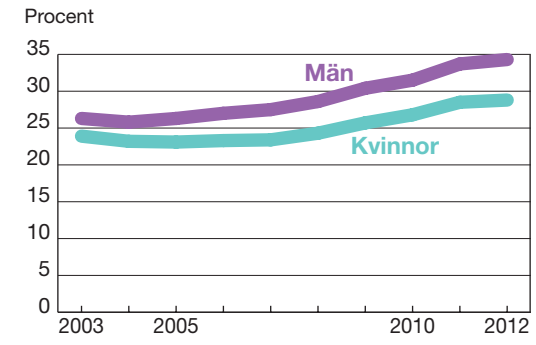
Sjukersättning beviljas de som är i åldrarna 30–64 år och som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga, det vill säga för all överskådlig framtid.

Sjukersättning och aktivitetsersättning kan betalas ut i form av hel, tre fjärdedels, halv respektive en fjärdedels ersättning. Det finns en inkomstrelaterad ersättning och en garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är knuten till arbetsinkomsten. Garantiersättning får personer med inga eller låga förvärvsinkomster. För aktivitetsersättning varierar garantiersättningen beroende på bland annat ålder. Maximal garantiersättning vid aktivitetsersättning var 8 616 kronor per månad år 2012, motsvarande 2,35 prisbasbelopp. För sjukersättning var den maximala garantiersättningen 8 800 kronor per månad år 2012, motsvarande 2,4 prisbasbelopp.

Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning

Personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning som har en låg inkomst kan få bostadstillägg så att de kan ha möjlighet att ha en bostad av god kvalitet, utan att levnadsstandarden i övrigt behöver drabbas.

Andel personer med sjuk- eller aktivitetsersättning som har bostadstillägg i december. Andel personer med bostadstillägg har ökat under perioden 2003 till 2012. Av mottagarna av sjukersättning eller aktivitetsersättning fick knappt 29 procent av kvinnorna och drygt 34 procent av männen även bostadstillägg i december 2012.

Ålder	Antal mottagare		Andel av mottagarna av sjuk- eller aktivitetsersättning som har bostadstillägg, procent		Medelbelopp, kronor per månad	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	162	213	13	12	2 924	2 741
20–24	3 328	3 815	50	48	3 299	3 338
25–29	3 988	4 542	64	69	3 406	3 433
30–34	2 849	3 420	59	66	3 408	3 441
35–39	3 503	3 846	47	58	3 213	3 327
40–44	4 953	4 747	36	49	2 945	3 062
45–49	7 979	6 621	32	41	2 829	2 900
50–54	9 835	7 930	29	35	2 840	2 842
55–59	12 292	9 303	25	29	2 783	2 721
60–64	14 658	9 456	20	20	2 701	2 651
Samtliga	63 547	53 893	29	34	2 910	2 971

I tabellen inkluderas både mottagare av bostadstillägg och särskilt bostadstillägg.

Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning i december 2012. Av mottagarna av bostadstillägg var 54 procent kvinnor och 46 procent

män. Totalt betalades det ut 4,2 miljarder kronor i bostadstillägg under år 2012, varav 54 procent till kvinnor och 46 procent till män.

Regler 2012

Bostadstillägget omfattar

- bostadstillägg (BT)
- särskilt bostadstillägg (SBT).

Bostadstillägg är ett tillägg till allmänna pensions- och sjukförsäkringsförmåner. Försäkringskassan administrerar bostadstillägg till dem som har sjukersättning eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten administrerar bostadstillägg till dem som har övriga förmåner såsom ålderspension, efterlevandepension m.m.

Storleken på bostadstillägget beror på boendekostnaden samt de inkomster och den förmögenhet som den enskilde har. Under 2012 var högsta möjliga BT före 93 procent av boendekostnaden upp till 5 000 kronor per månad för ogifta respektive 2 500 kronor per

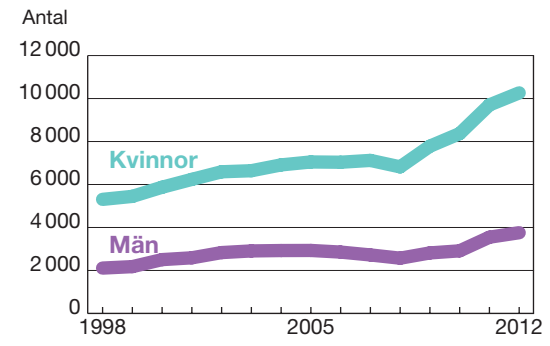
månad för gifta. BT är ett skattefritt stöd som den enskilde måste ansöka om.

SBT är ett stöd som syftar till att garantera den enskilde en skälig levnadsnivå efter att en skälig bostadskostnad är betald. En förutsättning för att kunna få SBT är att BT är beviljat. Under 2012 ansågs en bostadskostnad som uppgick till högst 6 200 kronor per månad för ogifta och 3 100 kronor per månad för gifta som skälig bostadskostnad. Beloppen för skälig levnadsnivå var 5 023 kronor per månad för ogifta och 4 245 kronor för gifta. SBT betalas ut i form av ett utfyllnadsbelopp upp till skälig levnadsnivå.

Närståendepenning

Närståendepenning gör det möjligt för en person att avstå från arbete för att vårda en svårt sjuk närstående.

Antalet mottagare av närståendepenning. Antalet mottagare av närståendepenning har ökat under tidsperioden särskilt sedan 2008. Möjliga förklaringar kan vara ökad medelålder i befolkningen och ökad kännedom om förmånen. Sedan 2008 har antalet mottagare ökat med närmare 50 procent. År 2012 var antalet mottagare av närståendepenning drygt 14 000.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	110	54	9,7	9,9	6 688	8 247
25-29	320	163	12,4	12,1	9 589	10 080
30-34	534	257	10,4	10,7	8 530	9 531
35-39	833	378	10,1	8,9	8 828	8 079
40-44	1 254	573	9,9	9,9	8 648	9 150
45-49	1 860	683	10,9	10,3	9 325	9 209
50-54	1 961	603	10,8	11,9	9 354	10 882
55-59	1 924	555	10,9	12,0	9 508	10 872
60-	1 468	491	14,0	15,3	12 050	13 206
Samtliga	10 264	3 757	11,1	11,3	9 570	10 169

Närståendepenning 2012. Av totalt knappt 137 miljoner kronor i närståendepenning år 2012 betalades 72 procent ut till kvinnor och 28

procent till män. Av mottagarna av närståendepenning var 73 procent kvinnor och 27 procent män.

Personer som avstår från förvärsarbete för att vårda en svårt sjuk person i hemmet eller på en vårdinrättning kan få närståendepenning. Med svårt sjuk menas att det ska finnas ett påtagligt hot mot den sjukas liv. I regel kan närståendepenning betalas ut i

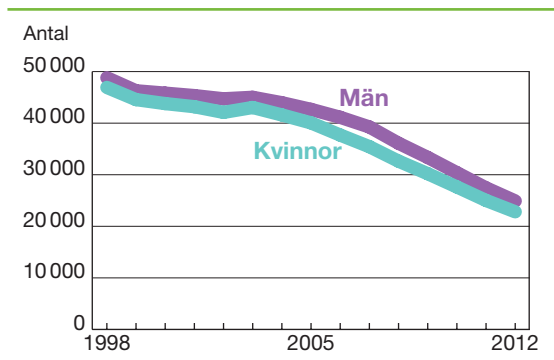
högst 100 dagar för varje enskild sjuk individ som vårdas.

Närståendepenning kan betalas ut i form av hel, halv eller en fjärdedels ersättning. Maximal ersättning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 7,5 prisbasbelopp.

Regler 2012

Arbetsskadeersättning

Arbetsskadeersättning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av arbetsskada.

Antal egenlivräntor enligt arbetsskadeförsäkringen i december.

Antalet egenlivräntor har minskat under perioden, vilket bland annat beror på en regelförändring 1993 då det infördes strängare krav för att få en arbetsskada godkänd. År 2002 infördes lindrigare bevisregler vid bedömning om en arbetsskada föreligger, vilket är en möjlig förklaring till ökningen i antal det året. År 2003 ändrades reglerna så att endast individer under 65 år beviljades livräntor, vilket delvis förklarar att antalet livräntor mellan 2003 och 2012 minskat med 45 procent.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20–24	7	17	13 453	18 394
25–29	13	48	4 990	11 159
30–34	52	84	8 144	9 464
35–39	170	321	7 696	8 425
40–44	580	847	7 235	7 724
45–49	1 371	2 173	6 460	7 328
50–54	2 179	3 286	5 997	7 193
55–59	3 739	4 871	5 682	6 972
60–64	6 664	7 829	5 671	7 165
Samtliga	14 775	19 476	5 891	7 214

Arbetsskadelivränta i december

2012. Av mottagarna av arbetsskadelivränta var 43 procent kvinnor och 57 procent män. År 2012 utbetalades 2,8 miljarder kronor i arbetsskadelivränta. Av det utbetalda beloppet gick 43 procent till kvinnor och 57 procent till män. Kvinnorna fick i genomsnitt 1 323 kronor, eller 18 procent, lägre ersättning per månad jämfört med männen.

Alla som förvärvsarbetar i landet är försäkrade för arbetsskada. Med arbetsskada menas skada till följd av olycksfall eller skadlig inverkan i arbetet. Ersättning som Försäkringskassan kan betala ut är för inkomstförlust, tandvårdskostnader, kostnader för sjukvård utomlands, sjukpenning i särskilda fall och kostnader för särskilda hjälpmedel. Det finns även ersättning för efterlevande och begravningshjälp, vilka från och med den 1:a januari 2010 administreras av Pensionsmyndigheten.

Den största ersättningen som betalas ut från arbetsskadeförsäkringen är egenlivränta. Det är en ersättning som kommer i fråga först om en godkänd arbetsskada medför en bestående nedsättning av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete.

Om man blir sjukskriven på grund av en arbetsskada fungerar

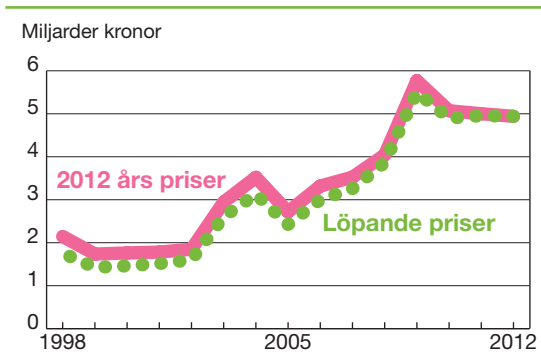
det i stort sett som en vanlig sjukskrivning. En skillnad är att sjukpenningen inte är tidsbegränsad. Den som är sjukskriven längre än 914 dagar kan ansöka om fler dagar med sjukpenning på fortsättningsnivå på grund av arbetsskada. Den som har en skada som har visat sig den 1:a januari 2003 eller senare får dessutom kompensation för karensdagar när hen beviljas livränta.

Livräntan ger ersättning för hela den bestående inkomstförlusten. Vid beräkning av livräntans storlek jämförs den inkomst personen antas ha tjänat om skadan inte hade inträffat med den inkomst hen beräknas kunna få efter skadan. Livräntan ger ersättning för hela mellanskillnaden men kan aldrig bli högre än 7,5 prisbasbelopp per år, motsvarande 27 500 kronor per månad år 2012.

Regler 2012

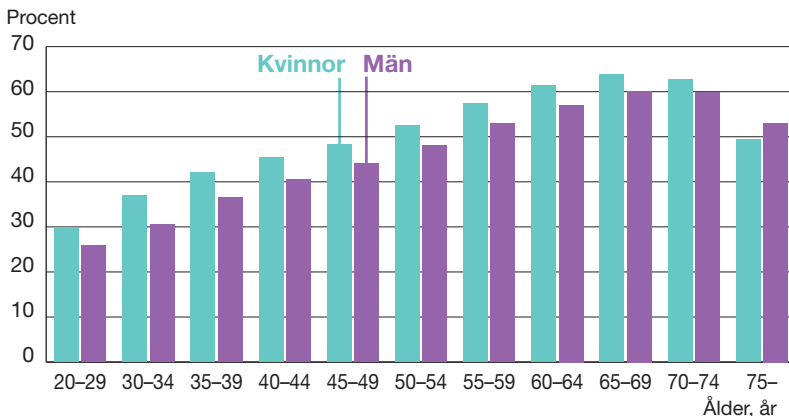
Tandvård

Det statliga tandvårdsstödet ska stimulera befolkningen till regelbundna tandvårdsbesök och möjliggöra för personer med omfattande behov av tandvård att få dem tillgodosedda.

Utbetalt belopp för tandvård. Utgifterna för tandvårdsförsäkringen minskade under större delen av 1990-talet, men regeländringar under 2002 medförde att utgifterna ökade kraftigt. Det nya regelverk som infördes den 1 juli 2008 har inneburit ökade subventioner för patienterna och därmed ökade utgifter för tandvårdsförsäkringen.

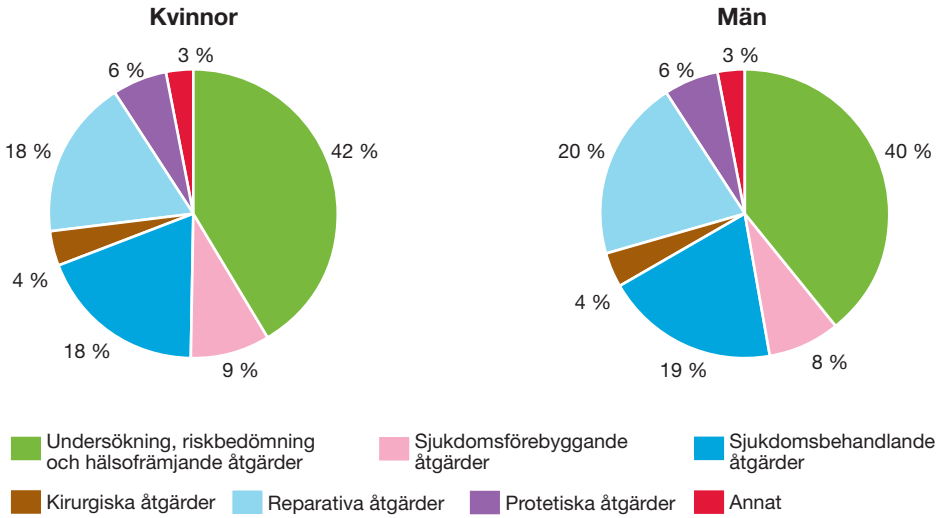
År 2012 var utgifterna för tandvård knappt 5 miljarder kronor vilket är i paritet med de två föregående åren.

Notera att storleken på det allmänna tandvårdsbidraget är högre i den yngsta och äldsta åldersgruppen, för mer information se regelrutan.

Andel av befolkningen som har använt det allmänna tandvårdsbidraget år 2012. Totalt 46 procent av befolkningen i åldrarna 20 år eller äldre har använt det allmänna

tandvårdsbidraget under 2012. Andelen är högre bland kvinnor än bland män i alla åldersgrupper upp till 74 år.

Andel åtgärder fördelat på åtgärdsgrupp år 2012. Den vanligaste åtgärdsgruppen är undersökningar, riskbedömningar och hälsofrämjande åtgärder (42 procent för kvinnor och 40 procent för män). Dessa används för att konstatera om en patient är frisk, sjuk eller om det finns risk för sjukdom. Reparativa åtgärder,

till exempel lagning av tänder, är den näst vanligaste åtgärdsgruppen följt av sjukdomsbehandlande åtgärder. Resterande åtgärder är sjukdomsförebyggande åtgärder (till exempel fluorbehandlingar), protetiska åtgärder (insättning av kronor, broar och dylikt), kirurgiska åtgärder (tanduttagningar och liknande) och annat.

Ålder	Antal avslutade ersättningsperioder		Medelbelopp i kronor, utbetalt av Försäkringskassan per avslutad ersättningsperiod	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20-29	22 689	20 291	2 353	2 579
30-34	20 491	18 268	2 714	2 874
35-39	26 744	24 093	2 880	2 938
40-44	32 209	29 766	3 123	3 162
45-49	41 547	38 974	3 422	3 387
50-54	46 898	44 875	3 611	3 788
55-59	57 844	57 794	3 884	4 001
60-64	68 964	70 543	4 117	4 302
65-69	75 198	77 987	4 439	4 684
70-74	50 163	50 464	4 285	4 462
75-	78 812	65 735	4 304	4 499
Samtliga	521 559	498 790	3 824	3 995

Enbart avslutade ersättningsperioder i högkostnadsskyddet som har lett till en utbetalning inkluderas (dvs. där det ersättningsgrundande beloppet överstigit 3 000 kronor)

Avslutade ersättningsperioder i högkostnadsskyddet år 2012.

Totalt avslutades år 2012 drygt 1 020 000 stycken ersättningsperioder i högkostnadsskyddet där det ersättningsgrundande beloppet överstigit 3 000 kronor. I genomsnitt utbetalades från Försäkrings-

kassan 3 800 kronor för kvinnor och knappt 4 000 kronor för män per avslutad ersättningsperiod. Storleken på det ersatta beloppet varierar dock avsevärt och en stor del av den utbetalda ersättningen ges till en mindre grupp av mottagare.

Tandvården är avgiftsfri för barn upp till och med 19 år. För individer som är 20 år eller äldre infördes den 1 juli 2008 ett nytt tandvårdsstöd som består av två delar, dels ett allmänt tandvårdsbidrag och dels ett högkostnadsskydd.

Det allmänna tandvårdsbidraget ska stimulera regelbundna besök hos tandläkare och är främst tänkt att användas för undersökningar och förebyggande tandvård. Bidraget är på 150 kronor per år för personer i åldrarna 30–74 år och 300 kronor per år för åldersgrupperna 20–29 år samt 75 år eller äldre.

Högkostnadsskyddet innebär att patienten vid större behandlingar inte behöver betala hela kostnaden själv. Den ersättning som betalas ut beräknas högst utifrån så kallade referenspriser. Varje tandvårdsåtgärd som berättigar till ersättning har ett referenspris, som är ett pris fastställt av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket.

Högkostnadsskyddet beräknas inte per kalenderår, utan beräknas under en ersättningsperiod om högst 12 månader och som kan påbörjas när den försäkrade önskar. Efter det räknas alla ersättningsberättigade åtgärder som utförs under ersättningsperioden in i högkostnadsskyddet.

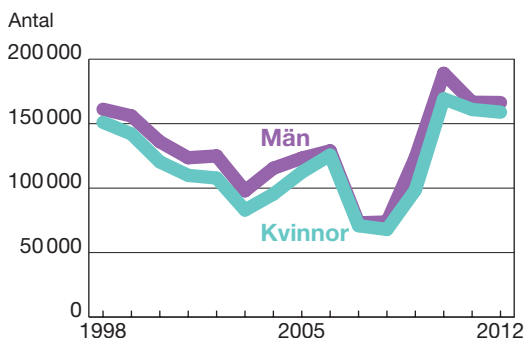
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp ej överstiger 3 000 kronor under ersättningsperioden betalar patienten hela tandvårds-kostnaden.
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor under ersättningsperioden betalar staten 50 procent av det ersättningsgrundande beloppet över 3 000 kronor.
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp överstiger 15 000 kronor under ersättningsperioden betalar staten 85 procent av det ersättningsgrundande beloppet över 15 000 kronor.

Regler 2012

Annan utbetalning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning betalas ut till personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program.

Antal mottagare av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning betalas ut av Försäkringskassan, men kostnadsansvaret ligger hos Arbetsförmedlingen. Under år 2012 fick omkring 325 000 personer aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, varav något fler var män än kvinnor.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16–24 ¹	43 773	56 652	107	109	202	199
varav						
utvecklingsersättning	35 157	44 805	105	107	132	132
aktivitetsstöd	11 311	15 335	88	90	372	392
25–29	14 954	18 250	106	114	334	331
30–34	12 524	12 996	103	110	362	390
35–39	14 017	12 030	113	118	407	425
40–44	15 945	12 239	124	125	425	455
45–49	17 233	13 655	132	133	442	476
50–54	14 401	13 199	140	141	456	496
55–59	13 005	13 130	149	149	477	519
60–	12 351	13 531	153	153	517	565
Samtliga	158 203	165 682	122	123	364	362

¹ Antalet för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning summerar inte till antalet för åldersgruppen 16–24 år. Detta beror på att en person både kan ha fått utvecklingsersättning och aktivitetsstöd under året. Summan för åldersgruppen 16–24 år anger dock unika individer som har fått någon av dessa ersättningar under året.

Antal mottagare av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning år 2012. Av mottagarna av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning var 49 procent kvinnor och 51 procent

män. Totalt betalades det ut drygt 15,3 miljarder kronor i aktivitetsstöd och utvecklingsersättning under år 2012, varav 48 procent till kvinnor och 52 procent till män.

En person som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program via Arbetsförmedlingen får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning från Försäkringskassan. Exempel på program som berättigar till aktivitetsstöd är jobb- och utvecklingsgarantin, arbetspraktik och stöd till start av näringsverksamhet. Deltagare som uppfyller villkoren för a-kassa får aktivitetsstöd med högst 680 kronor per dag och minst 320 kronor per dag år 2012. Deltagare som inte uppfyller villkoren för a-kassa får

aktivitetsstöd på garantinivån 223 kronor per dag år 2012.

Deltagare som är 18-24 år får i regel utvecklingsersättning i stället för aktivitetsstöd på garantinivå om de inte uppfyller villkoren för a-kassa. Personer som får utvecklingsersättning får antingen 140 kronor per dag eller 48 kronor per dag år 2012. Det lägre beloppet får personer som inte har gymnasieexamen och är under 20 år. Utvecklingsersättningen är till skillnad från aktivitetsstödet en skattefri ersättning.

Regler 2012

Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning

Etableringsersättning och tilläggsförmånerna till etableringsersättning betalas ut till nyanlända invandrare som har en etableringsplan hos Arbetsförmedlingen.

Ålder	Antal mottagare		Andel med etableringstillägg, procent		Andel med bostadsersättning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-19	106	125	5	0	20	26
20-24	1 352	1 508	12	3	19	36
25-29	1 516	1 990	21	8	18	31
30-34	1 223	1 554	30	17	16	26
35-39	952	1 111	40	29	12	22
40-44	732	815	37	33	12	20
45-49	504	508	36	36	12	16
50-54	429	367	29	33	14	17
55-59	263	206	19	27	13	19
60-65	204	208	8	18	15	17
Samtliga	7 281	8 392	26	17	16	26

Antal mottagare av etableringsersättning år 2012. Av mottagarna av etableringsersättning var 46 procent kvinnor och 54 procent män. Totalt betalades det ut knappt 859 miljoner kronor i etableringsersättning under år 2012, varav 46 procent till kvinnor och 54 procent till män.

Andelen mottagare med etableringstillägg var störst i åldrarna 30-54 år, vilket kan förklaras av att det är den ålder då det är vanligast med hemmaboende barn. I alla åldrar var andelen med bostadsersättning högre bland män, vilket kan bero på att det var vanligare bland män att bo ensamma.

Födelseregion	Kvinnor	Män	Samtliga
Övriga Europa ¹	184	178	362
Afrika söder om Sahara	3 293	3 528	6 821
Asien utan Mellanöstern	1 301	1 227	2 528
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	2 399	3 358	5 757
Övriga eller okänd	104	101	205
Samtliga	7 281	8 392	15 673

¹ Europa exklusive Norden och EU:s 27 medlemsstater.

Antal mottagare av etableringsersättning år 2012 efter födelse-region. Del flesta mottagarna av etableringsersättning kommer

från Afrika söder om Sahara och från Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet. Från dessa regioner kommer 80 procent av mottagarna.

Nyanlända invandrare i åldrarna 20–64 år som beviljats uppehållstillstånd som flyktingar, kvotflyktingar eller anhöriga till dessa kan beviljas etableringsersättning. Även nyanlända invandrare som är mellan 18 och 20 år kan beviljas etableringsersättning förutsatt att de saknar föräldrar i Sverige. Etableringsersättning beviljas av Arbetsförmedlingen och betalas ut av Försäkringskassan. Ersättningen är 308 kronor per arbetsdag om personen på heltid deltar i en etableringsplan, och kan betalas ut under högst 2 år.

En person med etableringsersättning kan även ansöka om

etableringstillägg eller bostadsersättning. Dessa handläggs och beviljas av Försäkringskassan. Etableringstillägg kan beviljas till personer som har hemmaboende barn upp till 20 år. Ersättningen per månad är 800 kronor per barn som är under 11 år och 1 500 kronor per barn som är 11–20 år. Som mest kan 4 500 kronor per månad i etableringstillägg betalas ut. Tillägget beviljas per hushåll. En person som har etableringsersättning och som bor ensam i egen bostad kan få bostadsersättning. Som mest är bostadsersättningen 3 900 kronor per månad.

Regler 2012

Publicerat av Försäkringskassan

I denna förteckning finns de publikationer som har givits ut av Försäkringskassan år 2012.

Beställ eller ladda ner via Försäkringskassans webbplats www.forsakringskassan.se.

Barn, familj och handikapp

Rättsfallsöversikt – personlig assistans (Anser 2012:2)

Föräldrapenning. Analys av användandet 1974–2011 (Socialförsäkringsrapport 2012:9)

Vårdbidraget - Utvecklingen fram till i dag och försörjnings-situationen i morgon (Socialförsäkringsrapport 2012:8)

Sjukförmåner

Sjukskrivningar i olika yrken under 2000-talet. Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2002–2010 (Socialförsäkringsrapport 2012:14)

Kvalitetsgranskning av läkarintyg. En del av sjukskrivningsmiljarden år 2011 (Socialförsäkringsrapport 2012:13)

Analys av sjukfall som passerar 180 dagars sjukskrivning (Socialförsäkringsrapport 2012:12)

När tänderna får vänta. Analys av de som inte har regelbunden kontakt med tandvården (Socialförsäkringsrapport 2012:10)

Det statliga tandvårdsstödet – en lägesrapport 2012 (Socialförsäkringsrapport 2012:7)

Ohälsoskulden 2010 (Socialförsäkringsrapport 2012:5)

Efterfrågan på tandvård: Analyser av prisets och inkomsters betydelse. The demand for dental care: Analyses of the importance of price and income (Working Papers in Social Insurance 2012:1)

Abonnemangstandvård. En beskrivning av abonnemangstandvården och de patienter som tecknar avtal (Socialförsäkringsrapport 2012:2)

Med bristande känsla av sammanhang. De försäkrades upplevelse av tiden innan, under och efter programmet arbetslivsintroduktion (Socialförsäkringsrapport 2012:1)

Övriga

Socialförsäkringen i siffror 2012

Social Insurance in Figures 2012

Förtroende för Försäkringskassan (Socialförsäkringsrapport 2012:11)

Försäkrad inkomst i socialförsäkringen 1991–2010. Inkomster över taken samt individer som saknar sjukpenninggrundande inkomst i olika grupper av befolkningen (Socialförsäkringsrapport 2012:6)

Kön, klass och etnicitet. Jämlikhetsfrågor i socialförsäkringen. Rapport från forskarseminarium i Umeå 18–19 januari 2012 (Socialförsäkringsrapport 2012:4)

Med målet i sikte. Analys av Försäkringskassans handläggningstider 2006–2010 (Socialförsäkringsrapport 2012:3)

En analys av vissa frågor om återbetalning och eftergift. Rättsfallsöversikt (Anser 2012:1)

Socialförsäkringen i siffror 2013

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd, utan också för samhällsekonomin. År 2012 omfattade utgifterna för de försäkrings- och bidragssystem som administrerades av Försäkringskassan totalt 203 miljarder kronor, vilket motsvarar knappt 6 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP).

Försäkringskassan ger årligen ut *Socialförsäkringen i siffror* som syftar till att med statistik och kommentarer redovisa ett antal försäkringar och bidrag inom ramen för socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar och betalar ut. Dessa försäkringar och bidrag beskrivs här i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning, ekonomisk trygghet vid sjukdom samt för annan utbetalning. Socialförsäkringen i siffror 2013 innehåller även ett temakapitel som handlar om barn med funktionsnedsättning.